

POLSKA GAZETA NA TWAJ GŁOS

DE

Wydanie 1
sobota 12 i niedziela 13 października 1985 roku
Rok XLI 239 (11034)
PL ISSN 0208-7707 Nr indeksu 35004

Cena 8 zł

DZIENNIK ŁÓDZKI

NAJSTARSZA GAZETA ŁÓDZI

ŚWIĘTO WOJSKA POLSKIEGO UROCZYSTY KONCERT W WARSZAWIE

W CAŁYM KRAJU TRWAJĄ UROCZYSTOŚCI ZWIĄZANE ZE ŚWIĘTEM WOJSKA POLSKIEGO — 42 ROCZNICA BITWY POD LENINEM BITWA TA, STOCZONA PRZEZ ŻOŁNIERZY I DYWIZJI PIECHOTY IM TADEUSZA KOŚCIUSZKI, ZAPOCZĄTKOWANY ZOSTAŁ CHŁUBNY SZLAK BOJOWY LUDOWEGO WOJSKA POLSKIEGO, ZAKOŃCZONY PRZED 40 LATY BERLIŃSKĄ WIKTORIĄ.

Centralna uroczystość święta kwatermistrzów KC PZPR, Kazimierz miał się uroczysty koncert, który Barokowski, Józef Ceyrek, Zbigniew Messner, Tadeusz Porebski, Marian Woźniak, gen armii Florian Siwicki, Henryk Bednarski, kowal Biura Politycznego i Se- wiceprezes NK ZSL — Józef Ko-

N.Z.: podczas uroczystości przemawia przed Radą Państwa prof. H. Jabłoński.

Order Sztandaru Pracy dla „Czytelnika”

Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” najstarsza oficyna Polskiej Ludowej, rozpoczyna 42 rok działalności. W ciągu minionych lat nakładem tego tak zasłużonego dla

polskiej kultury wydawnictwa, specjalizującego się w edycji literatury pięknej ukazało się blisko 10 tys. tytułów książek w ogólnym nakładzie przeszło 208 mln egzemplarzy. Wielki wkład wniosła „Czytelnik” w upowszechnianie twórczości narodowych klasyków: Mickiewicza, Orzeszkowej, Konopnickiej, Żeromskiego oraz wybitnych twórców naszego stulecia: Dąbrowskiej, Tuwima, Gałczyńskiego, Nałkowskiej, Iwaszkiewicza. Do meną tego działalności jest jednak oolska literatura współczesna.

W Zakopanem powiało zimą

Mamy już pełnię jesieni — z każdym dniem coraz bliżej zimy. Następuje wyraźne ochłodzenie — niedługo zaczną się jesienne szarugi. W Zakopanem powiało już zima — na Kasprowym Wierchu utrzymuje się mróz. tatrzańskie szczyty pokryła już cienka warstwa śniegu. Klimat w Tatrach charakteryzuje się nagłymi zmianami pogody — być może przed zimą pojawią się jeszcze przebiegi zima? Jesień!

W uznaniu wybitnych zasług w popularyzowaniu dzieł literatury polskiej i światowej, Rada Państwa przyznała „Czytelnikowi” Order Sztandaru Pracy I klasy. Uroczystość dekoracji, której dokonał wicepremier Mieczysław F. Rakowski, zgromadziła 1100 w siedzibie wydawnictwa, obok pracowników oficyny, liczną grupę pisarzy i wydawców, krytyków literackich i publicystów, przedstawicieli polskiej kultury.

NA ROZKAZ REAGANA

Amerykanie uprowadzili porywaczy „Achille Lauro”

Rzecznik Białego Domu, Larry Speakes oświadczył, że czwartek wieczorem czasu lokalnego w Waszyngtonie, że prezydent USA Ronald Reagan rozkazał siłom zbrojnym Stanów Zjednoczonych przechwytywać samoloty przewożące porywaczy „Achille Lauro” i skierowanie go do Włoch. Na konferencji prasowej Larry Speakes powiedział, że amerykańskie odrzutowe samoloty wojsko we przechwytywały samolot przewożący czterech porywaczy i eskortowały go do bazy lotniczej na Sycylii.

Rzecznik Białego Domu powiedział również, że czterech porywaczy zostali przewiezieni do aresztu włoskiego i podjęte zostaną w stosunku do nich odpowiednie czynności prawne. Speakes powiedział również, że Stany Zjednoczone domagają się będą ekstradycji z Włoch porywaczy, których oskarża się o zamordowanie obywatela amerykańskiego, Leona Klinghoffera — pasażera „Achille Lauro”. Przechwylenie samolotu egipskiego.

(Dalszy ciąg na str. 2)

ziel, wiceprzewodniczący CK SD — Marek Wieczorek, wiceprzewodniczący OPZZ — Romuald Sosnowski, członkowie Rady Państwa i Rady Ministrów, kierownictwa Ministerstwa Obrony Narodowej, władze stolicy, przedstawiciele kierownictw organizacji kombatanckich i młodzieżowych. Obecny był ambasador ZSRR — Aleksander Aksjonow, przedstawiciel naczelnego dowódcy Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw-stron Układu Warszawskiego przy Wojsku Polskim, gen. płk Władimir Siewienok, delegacja dowódców Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej z dowódcą — gen. płk Aleksandrem Kowitnowem. Widownię teatru wypełniły kombatancki II wojny światowej, uczestnicy walk o Polskę na wszystkich frontach i w okupowanym kraju, przedstawiciele klasy robotniczej, mieszkańcy Warszawy, żoł-

(Dalszy ciąg na str. 2)

Odprawa wart Salwy armatnie

12 bm. w 42 rocznicę bitwy pod Leninem — w Dniu Wojska Polskiego — na placu Zwycięstwa w Warszawie odbędzie się uroczysta odprawa wart garnizonu m. st. Warszawy. W odprawie wezmą udział warty wystawione przez wszystkie rodzaje sił zbrojnych oraz rodzaje wojsk i służb. Na Grobie Nieznanego Żołnierza w hołdzie bohaterom walk o wolność i niepodległość Polski zostaną złożone wieńce. Początek uroczystości o godz. 12.

Dla uroczono Dnia Wojska Polskiego — 12 października br. — w 42 rocznicę historycznej bitwy pod Leninem, stoczonej przez 1 Dywizję Piechoty im. Tadeusza Kościuszki i minister obrony narodowej gen. armii Florian Siwicki wydał rozkaz oddania w stolicy Polskiej Warszawy 23 salw armatnich. (PAP)

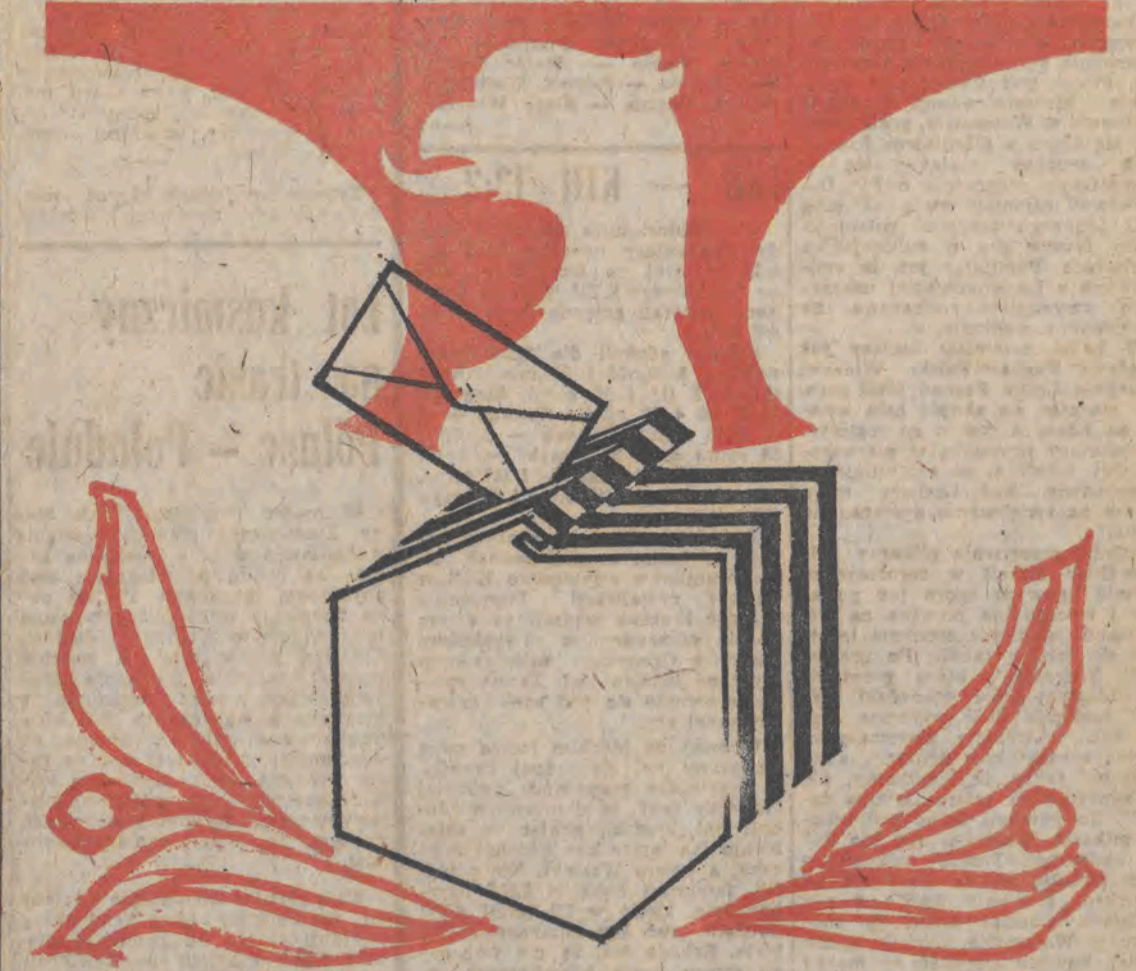
ZA PÓLTORA ROKU — PIERWSZE 800 MIESZKAŃ

Początek budowy Olechowa

Pierwsza koparka Łódzkiego Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich wkroczyła wczoraj na 400-hektarowy nowy plac budowy — oddalony od centrum miasta o 12 km Olechów. Powstanie tu tzw. Łódzkie pasko wschodnie (Olechów Janów i w przyszłości Józefów) Olechów i Janów to mieszkania dla 65 tysięcy osób.

Pierwszych mieszkań na Olechowie możemy się spodziewać w połowie 1987 roku — będzie ich wtedy 800. Powstanie także szkoła, przedszkole. Budować będą trzy łódzkie przedsiębiorstwa budowlane: „Północ”, „Południe” i „Wschód”.

Na mieszkanie czeka 35 tysięcy członków „Baweli”, których przedstawiciele, przewodniczący Rady Członków Oczekujących — K.

Polsce potrzebny jest Sejm silny obywatelski, wysoce autorytetem, wnikliwie kontrolujący i skutecznie egzekwujący ustanowione prawa. Powaschny udział w wyborach oznaczał będzie dla przyszłych posłów zarówno poparcie jak i sieważanie. Zdania te wypowiedziane przez premiera Jaruzelskiego na spotkaniu w zakładach „Cora” najpełniej oddają sens tego, co nastąpi po wyborach jak i sens jutrzejszego dnia. Istnieje bowiem wzajemne powiązanie — z jednej strony kraj potrzebuje silnego parlamentu wypełniającego w pełni swe funkcje kontrolne wobec rządu, by nie dopuścić do wynaturzeń i nawrotu kryzysów, z drugiej zaś posłowie muszą czuć za sobą poparcie społeczeństwa, by móc działać skutecznie.

Od nas wszystkich, od każdego Polaka zależy, by takie właśnie poparcie, poprzez powszechny udział w wyborach, posłowie mieli. Każdy z nas żyjących między Bugiem a Odrą zdaje sobie sprawę z faktu licznych podziałów społeczeństwa, które istnieje i istnieje będą, ale też każdy rozsądny człowiek rozumie, że są raczej nadrzędne, wobec których te podziały ustąpić muszą, by Ojczyzna przetrwała, by zachowała nie tylko swój niepodległy byt, ale

by mogła utrzymać i wzmożyć swą pozycję w wielkiej rodzinie, narodów świata.

Tylko ludzie złej woli lub pozbawieni wyobraźni mogą myśleć inaczej i inaczej widzieć swój obywatelski obowiązek jakim jest udział w wyborach. Bez megalomanii narodowej można powiedzieć, że ocy całego świata skierowane będą w niedzielę na nasz kraj — zarówno przyjaciele jak i przeciwnicy bacznie obserwować będą przebieg wyborów. Ci pierwsi z wiarą na zwycięstwo sił rozsądku i patriotyzmu, ci drudzy zaś w oczekiwaniu, że posłane przez nich ziarno niezgody, niepokoju i rozprężenia wyda owoce.

Znając rozum i umiłowanie Ojczyzny przeważającej części społeczeństwa jesteśmy pewni, że udzieli ono swego pełnego poparcia nowemu Sejmowi w sposób nie budzący żadnych wątpliwości — w niedzielę zbiorowa odpowiedzialność za Polskę rozdzieli się na miliony indywidualnych decyzji. Każdy z nas będzie zdawał kolejnemu egzamin. Potwierdzimy mądrość i dojrzałość narodu, który tyle przeżył, tyle zdziałał i tyle ma jeszcze do zrobienia.

Z OKAZJI DNIA EDUKACJI NARODOWEJ Honory, kwiaty i podziękowania dla nauczycieli

Wojewódzka uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej odbyła się wczoraj w Muzeum Historii Miasta Łodzi, z udziałem: członka Biura Politycznego KC PZPR, I sekretarza łódzkiej instancji — Tadeusza Czechowicza, prezesa WK ZSL — Jerzego Chojnackiego, wiceprzewodniczącej ŁK SD — Wandy Klaja, przewodniczącego RN m. Łodzi — Mieczysława Serwińskiego, prezydenta Łodzi — Józefa Niewiadomskiego i prezesa ZO ZNP — Wiesława Mordala.

I wszystkim pracownikom oświaty za ich ofiarną pracę i serdeczny trud w dziele edukacji, kształtowania młodych serc, umysłów i charakterów.

Zebrań powitał kurator oświaty i wychowania — Zygmunt Mikołajewicz. Następnie T. Czechowicz podziękował nauczycielom

Podczas uroczystości Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski udekorowano: Zdzisława Cysz, C. Denela, Z. Florczaka, Aniełę Gliwkie, J. Kamińskiego, Barbarę Kapiec, M. Kołotę, B. Kosmynkę, S. Lewandowską, Alinę Łuczak, H. Małacką, Genowefę Młazek, L. Plestrzyńskiego, i Rechińska, S. Staniewskiego, F. Tokarczyka, T. Wasiała i Aniełę Wirską.

Ogółem pracownikom oświaty łódzkiej przyznano z okazji Dnia Edukacji Narodowej: 141 osobom — Krzyż Kawalerski; OOP, 182 — Złoty Krzyż Zasługi, 20 — Srebrny, 20 — Brązowy, 36 — Medal Komisji Edukacji Narodowej, 376 — Medal 40-lecia PRL, a także wiele odznaczeń związkowych oraz nagród resortowych. (m)

Nagroda Pokojowa Nobla

W Oslo poinformowano, że tegoroczna Nagroda Pokojowa Nobla otrzymała międzynarodowa organizacja lekarzy na rzecz zapobieżenia wojnie jądrowej (IPPNW), znana pod nieformalną nazwą jako lekarze przeciwko wojnie jądrowej.

T. Czechowicz zainteresował się projektem, powierzoną mieszkańcom i normatywami urbanistycznymi, które zezwoliły na zaprojektowanie osiedla nowoczesnego i wygodnego. T. Czechowicz pogratulował architektom projektu a przyszłym mieszkańcom dobrych mieszkań wyrażając przy tym nadzieję, że wezmą oni udział w realizacji i zagospodarowaniu swego przyszłego domu — Olechowa. (ap)

Ta politycznie niezależna organizacja otrzymała nagrodę za wkład na rzecz szerszego autorytatywnych informacji oraz uzmysławiania ludziom katastrofalnych następstw wojny jądrowej — stwierdził komitet przyznający Nagrodę Pokojową Nobla. (brz)

Na pięć przed szóstą

Trwają ostatnie przygotowania do wyborów. Dziś jeszcze w lokalach obwodowych komisji wyborczych w województwie łódzkim odbędą się posiedzenia tych komisji. Ich członkowie sprawdzają ostateczny stan lokalni wyborczych, podzielią między siebie obowiązki na dzień wyborów, omówią też czynności związane z obliczaniem wyników głosowania.

W okręgu wyborczym nr 42 Łódź-Bałuty znajdują się 284 obwody głosowania, zaś w Okręgu Wyborczym nr 43 Łódź-Śródmieście — 259. Przygotowano już karty do głosowania — kremowe z 50 nazwiskami kandydatów z listy krajowej i białe z kilkoma parami kandydatów z list okręgowych — dla około 900 tysięcy uprawnionych do głosowania w obu tych okręgach.

W niedzielę, 13 października, obwodowe komisje wyborcze rozpoczynają pracę o godz. 5, aby sprawdzić czy są na miejscu spisy wyborców, karty do głosowania, koperty i przybory do pisania. Komisje sprawdzą też urny wyborcze. Puste urny zostaną ościępowane i o godz. 6 nastąpi otwarcie lokalni wyborczych. Lokale wyborcze będą otwarte bez przerwy od godziny 6 do 22. Dyżurujący przy wejściu do lokalu jeden z członków komisji udzielać będzie wyborcom wszelkich niezbędnych informacji związanych z głosowaniem.

Aby komisja mogła ustalić tożsamość wyborcy, powinien on przedstawić dowód osobisty, bądź inny dokument z fotografią i podstawowymi danymi personalnymi. Jeśli nie ma takich dokumentów, może powołać się na świadectwo dwóch znanych komisji, wtygodnych osób. (brz)

W Katowicach GKS — ŁKS

Na Widzewie wystąpi Lech

Dwunasta kolejka spotkań o mistrzostwo ekstraklasy piłkarskiej zapowiada się szczególnie atrakcyjnie, biorąc pod uwagę dwa spotkania. Meczem numer 1 będzie spotkanie w Warszawie, gdzie zmierzą się Legia z Górnikiem Zabrze. Obie drużyny znalazły się w ćwierćfinale rozgrywek o Puchar. Dodatkowo legioniści mają za sobą stół jedynego zespołu polskiego, który jeszcze gra w europejskich pucharach. Pomijając już, że w ostatnich tygodniach w pierwszym w historii zwycięstwie nad Lechem mają szansę na zwiększenie dystansu do rywala.

W Łodzi natomiast mający już w głowie Puchar Polski Widzew, podejmie Lecha Poznań (dziś godz. 18), starając się skupić całą uwagę na lidze. A jest o co walczyć. Widzewcy prowadzą w pierwszej połowie tabeli i po ewentualnym zwycięstwie nad Lechem mają szansę na zwiększenie dystansu do rywala.

Sobotni przeciwnik piłkarzy widzewskich stracił w tegorocznym sezonie ligowym sporo już punktów i ewentualna porażka na widzewskim stadionie zapewni Lechowi do środka tabeli. Po „rewolucji kadrowej”, którą przeszedł w ubiegłym roku poznański zespół, nastąpiła dość widoczna stabilizacja. Ambicje kierownictwa klubu, sympatyków drużyny, a nie wątpliwie także, że i piłkarzy, nie są zapewne na miarę „średnia tabeli”. To powinno wzmocnić ich walczyki. Trzeba walczyć o dwa punkty, bo za trzy dni na zabrzańskim stadionie będzie o nie niełatwo. Chociaż zmeżony meczem w Warszawie, Górnik będzie chciał bowiem uzyskać w meczu z Widzewem jak najkorzystniejszy dla siebie wynik.

Kolejną podróż na Śląsk musieli odbyć piłkarze ŁKS. W środę gościli na bytomskim stadionie, zwyciężając w pucharowym meczu zespół trenera P. Kowalczyka. Wczoraj wyjechali do Katowic, gdzie dziś staną do walki o ligowe punkty z zespołem Furtek. Pozostałe mecze: Pogoń Szczecin — Lechia Gdańsk, Ruch Chorzów — Zagłębie Sosnowiec, Zagłębie Lubin — Motor Lublin, Stal Mielec — Górnik Wałbrzych, Baltyk Gdynia — Śląsk Wrocław. (w-w)

ŁKS — KTH 13:2

W przedostatnim meczu I rundy ekstraklasy hokejski ŁKS gościł wczoraj na lodowisku Pałacu Sportowego KTH Krynica. Spotkanie wygrali gospodarze 13:2 (6:0, 4:0, 3:2).

Bramki zdobyli dla ŁKS: Rybicki — 3 (9, 25 i 56 min.), Rybicki — 2 (11 i 16 min.), Stopycz — 2 (33 i 39 min.), Witczak — 2 (6 i 53 min.), Zdunek — 2 (26 i 53 min.) oraz Masłowski — 1 (17 min.) i Chodakowski — 1 (47 min.), dla KTH: Słysz (42 min.) i Gębczyk (32 min.).

Trzy lata prawie sympatyki hokeja w Łodzi musieli czekać na dwubramkowe zwycięstwo ŁKS w ligowej rywalizacji. Poprzednio dziesięć bramek zapisali na swym koncie ekscytycy w zwycięskim meczu z Cracovią, zakończonym wygraną 10:7. Tamto spotkanie toczyło się pod znakiem wyrównanej gry.

Wczoraj na łódzkim lodzie mecz rozegrany był do jednej bramki. O przewadze gospodarzy najlepiej świadczy fakt, że dwukrotnie zdobyli oni bramki, grając w osłabieniu (na ławce kar siedzieli Stopycz, a potem Wasiak). Nie potrafił natomiast hokejski ŁKS uzyskać gola, kiedy w III tercji KTH musiał grać bez ukaranego Dubiela. Szkoda też, że nie wzbogacił swego konta bramkowego ubiegający się o miano „snajpera” ekstraklasy — Stopycz. Chociaż dzięki wysokiej wygranej nad KTH ŁKS ma nareszcie korzystny bilans bramkowy.

Pozostałe wyniki: Cracovia — Naprzód 4:0, Stoczniowiec — GKS Tychy 6:2, Podhale — Zagłębie 4:2, GKS Kat. — Polonia 1:1. (w-w)

Włókniarz — Górnik i Stal — Start

Kolejna seria mistrzowskich spotkań w drugiej lidze piłkarskiej jest niezwykle ważna dla pabianickiego Włókniarza oraz łódzkiego Startu. Obie drużyny mają niewielką przewagę nad strefą zagrożoną spadkiem, a ponieważ rozgrywkami rundy jesiennej powoli zbliżają się do końca, więc każdy mecz ma dla nich duże znaczenie.

Włókniarz w ostatniej kolejce pokonał w wyjazdowym teście beniaminka — tarnowską Unię i na własnym stadionie podejmie w sobotę Górnika Knurów. To zespół zaliczany do czołowych ligowej, a jednocześnie gra bardzo nierówno.

Łódzki Start wyjechał natomiast na mecz do Stali Stalowa Wola, której trenerem jest znany w naszym mieście szkoleniowiec — MARIAN GESZKE. (asz)

ŁKS — Polonia na inaugurację ekstraklasy koszykarek

W tygodniu po koszykarskich, rozpoczynają rywalizację o ligowe punkty zespoły żeńskie. Brawo medalistki ubiegłorocznego sezonu, ŁKS, wystąpią w roli gospodarza, podejmując dziś we własnej hali (mecz rozpocznie się o godz. 17) Polonię Warszawę.

Trener H. Langierowicz w odróżnieniu od poprzednich lat z optymizmem rozpoczął ze swymi dziewczętami walkę o punkty w ekstraklasie. Jego drużyna ma szansę nawet o ubieganie się o mistrzostwo Polski. Mistrzem zespołu są uczestniczki mistrzostw Europy: L. Janowska, B. Sędzińska, J. Sidoruk, M. Janowicz-Kujawa.

Seria spotkań kontrolnych oraz udział w licznych turniejach krajowych i międzynarodowych dowiodł, że coraz lepiej spisały się młodzież. Z ubiegłorocznego składu ubył dwójka koszykarek: M. Gumowska (jest na urlopie), a E. Caha „przeniosła się” (nie bez pomocy trenera kadry, pełniącego przy tym szkoleniową funkcję także w krakowskiej Wiśle) przy

aprobacie władz polskiego kosza pod Wawel. E. Caha przed sezonowym „rozkładem jazdy” ekstraklasy koszykarek figuruje w krakowskiej „firmie” (którą więc popieszyły się, nie czekając na wynik odwołania się ŁKS do władz polskiego sportu).

Z gorszej pozycji anieli przed rokiem startuje do ligowej batalii pabianicki Włókniarz. Wprawdzie należy liczyć na zwycięstwo w inauguracyjnym meczu ze Stalą w Brzegu, ale koszykarkom z Pabianic niełatwo będzie w tym roku. Grają one bowiem bez przebranych w urlopach M. Gliszczynskiej, B. Szymańskiej, A. Stefanek i T. Gburczyk (wybiera się za granicę). Ma wprawdzie pabianicka drużyna reprezentantkę Polski W. Kenwent-Pietkiewicz, ale czy koszykarka ta wraz z M. Stędzką-Urbankowską i pozostałymi koleżankami klubowymi poradzą sobie z o wiele silniejszymi zespołami pierwszoligowymi? (w-w)

ChKS w roli gospodarza

Występujące w ekstraklasie piłki ręcznej zespoły mają już za sobą sześć kolejek mistrzowskich spotkań. Tylko dwie drużyny — Łódzka Anilana i Wybrzeże są bez porażki. Aktualny mistrz Polski ma do rozegrania jeszcze jeden zaległy mecz ze Stalą Górnicy, związany z występem górnickich korsarzy w Pucharze Europy. Anilana wyjechała do Wrocławia, gdzie jej przeciwnikiem będzie tamtejszy Śląsk (trzeci miejsce w lidze). Nie będzie to dla łódzian łatwy pojedynek. Liczymy, że podopieczni trenera W. Krygiera wyjdą z niego zwycięsko. Po tym spotkaniu udają się oni do Mieleni i na zakończenie pierwszej rundy zmierzą się w hali WAM z Wybrzeżem.

ChKS osłabiony brakiem dwóch podstawowych zawodników — Markowskiego (zamierza grać w Pogoni Zabrze) i Smolarka (zapalał młodzież do Hutnika Kraków) podejmują właśnie zespół spod Wawelu. Siódemka z Chojen oswoiła się już z walką w lidze i w poprzednim spotkaniu w Zabrzu z Pogonią była o krok od zwycięstwa. Przegrała je w końcówce. Sobotni przeciwnik, Hutnik, ma na pewno lepszy zespół, ale kibice łódzkiej siódemki liczą, że przynajmniej na wyrównaną walkę. (sz.)

Belgowie również spieszą do urn wyborczych

13 bm. Belgowie wybierają nowy parlament. Termin wyborów został przyspieszony o 2 miesiące wskutek poważnych waśni w rządzie na tle pytania, kto ponosi odpowiedzialność za niedostateczne środki bezpieczeństwa na stadionie Heysel, gdzie przed meczem Juventus — Liverpool doszło do masakry, w której straciło życie 39 osób.

Tymczasem jednak klimat między partiami rządzącej koalicji

Lot kosmiczny na trasie Północ — Południe

W marcu przyszłego roku Stany Zjednoczone planują wysłanie wahadłowca wraz z 7-osobową załogą na orbitę przebiegającą nad obydwoma biegunami. Do tej pory wszystkie wahadłowce wysłane były na orbitę Wschód — Zachód. Lot ten będzie miał za zadanie przede wszystkim realizację misji wojskowych, toteż transmisje i przekazy z wahadłowca nie będą publikowane ani podawane do wiadomości publicznej. Jak na razie wiadomo, że na pokładzie wahadłowca będzie się znajdował eksperymentalny satelita szpiegowski, służący do wykrywania samolotów.

Wahadłowce ten zostanie wysłany po raz pierwszy z bazy Vandenberg znajdującej się na zachodzie Stanów Zjednoczonych w Kalifornii, a nie z Cape Canaveral na Florydzie.

Amerykani uprowadzili porywaczy

(Dokończenie ze str. 1) Ministerstwo Spraw Zagranicznych Egiptu wydało oświadczenie, w którym potępiło zarowno uprowadzenie „Achille Lauro”, jak i porwanie przez USA porywaczy statku. Egipt podkreślił, że akcje te, podobnie jak inne akty przemocy, uniemożliwiają osiągnięcie pokoju na Bliskim Wschodzie.

Przechwycenie przez amerykańskie myśliwce egipskiego samolotu z pewnością doprowadzi do poważnego kryzysu między Waszyngtonem a Kairem. Taką w każdym razie opinię prezentuje kairski korespondent agencji AFP.

Jak wiadomo, władze egipskie przystąpiły pierwotnie na żądanie porywaczy statku, iż w zamian za poddanie się, będą mogli bezpiecznie opuścić Egipt. Chodziło o to, by jak najszybciej zakończyć dramat ponad 400 pasażerów i nie dopuścić do przelewu krwi. Władze egipskie twierdzą, że nie nie wiedziały o śmierci pasażera amerykańskiego Leona Klinghoffera, gdy ustalali z porywaczami warunki, na jakich mają się poddać. Dopiero potem, gdy wyszło to na jaw, zdecydowały się przekazać porywaczy Organizacji Wyzwolenia Palestyny, by ich osądziła i ukarała. Zresztą przywódca OWP Jasser Arafat, który w ogromnej mierze przyczynił się do zakończenia porwania „Achille Lauro”, domagał się już wcześniej przekazania porywaczy jego organizacji.

Minister spraw zagranicznych Włoch, Giulio Andreotti oświadczył, że proces porywaczy odbędzie się we Włoszech i wykluczył możliwość ekstradycji terrorystów do USA. Oświadczył, iż sądownie porywaczy leży w kompetencji sądownictwa włoskiego.

Zakończenie sesji MFW i MBOR

W piątek zakończyła się w Seulu doroczna sesja Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (tzw. Banku Światowego), w której wzięli udział przedstawiciele rządów i banków centralnych 149 państw członkowskich obu instytucji oraz reprezentanci wielkich banków prywatnych. Głównym tematem obrad były trudności gospodarcze krajów rozwijających się związane z ich ogromnym zadłużeniem wobec zagranicy.

Choć większość uczestników sesji zgadzała się, że zadłużenie

Śmierć Orsona Wellesa

W czwartek, w Los Angeles, w wieku 70 lat zmarł Orson Welles. Przyczyną zgonu był prawdopodobnie zawał serca. Dokładna przyczyna nie jest jeszcze stwierdzona.

Urodzony 6 maja 1915 roku w Kenosha, stan Wisconsin, należał Welles do światowej sławy aktorów i reżyserów amerykańskich.

Śmierć Orsona Wellesa, była trzecią jak w minionych ośmiu dniach dotknęła amerykańską metropolię filmową. 2 października zmarł Rock Hudson (na AIDS), w minioną środę w wyniku choroby nowotworowej, odszedł Yul Brynner.

chadecko-liberalnej poprawił się i wyrażają one chęć wspólnego pozostania u władzy, jeśli pozwolą na to wyniki wyborów. Szanse obozu rządowego i opozycyjnego, w którym główną rolę grają socjaliści, są wyrównane.

Sesja zgromadzenia atlantyckiego

W San Francisco rozpoczęły się obrady 31 dorocznej sesji zgromadzenia atlantyckiego. Przybyło na nią 134 parlamentarzystów z 16 państw NATO. Porządek obrad sesji przewiduje omówienie planów dalszego zwiększania potencjału militarnego bloku północnoatlantyckiego, przede wszystkim w dziedzinie nuklearnej.

Spotkanie parlamentarzystów państw NATO — jak podkreślają komentatorzy agencji prasowych — rząd USA wykorzystają zapewne w

Inauguracja roku kulturalnego

Liczne grono przedstawicieli środowiska kulturalnego — twórcy, działacze, reprezentanci upowszechniania spotkali się wczoraj w Muzeum Historii Miasta Łodzi na uroczystej inauguracji sezonu artystycznego i roku kulturalnego 1985/86. Jak zawsze w takim dniu bohaterami spotkania byli ci, których praca i działalność przysłużyła na najwyższym wyróżnieniu. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodze-

nia Polski uhonorowani zostali: Krystyna Kondratuk i Leszek Różga. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski: Kazimierz Kedzia, Irena Koziół, Stanisław Możdżeń, Henryk Narcewicz, Jerzy Nejman, Melania Pawlińska, Marianna Stefanczyk, Edward Skula, Antoni Teodorczyk, Maria Parnell-Lapińska. Wręczono także Złoty, Srebrny i Brązowy Krzyż Zasługi oraz Honorową Odznakę Miasta Łodzi i odznakę „Zasłużony działacz kultury”. Ponadto przekazano dyplomy oraz nagrodę ministra kultury i sztuki.

Na uroczystości, na której władze miasta reprezentowali: przewodniczący Rady Narodowej m. Łodzi — M. Serwiński, prezydent m. Łodzi — J. Niewiadomski, wiceprezydent Jan Nosko, nie mogło zabraknąć stwierdzeń dotyczących obecnej sytuacji i perspektyw łódzkiej kultury. O tym właśnie, sporó uwagi poświęcając, mówił prezydent — J. Niewiadomski.

Uroczystość zakończył koncert w wykonaniu młodych śpiewaków i instrumentalistów — studentów łódzkiej Akademii Muzycznej. (rs)

Uroczystość zakończył koncert w wykonaniu młodych śpiewaków i instrumentalistów — studentów łódzkiej Akademii Muzycznej. (rs)

UROCZYSTY KONCERT W WARSZAWIE

(Dokończenie ze str. 1)

niezależnie jednostek stłoczonego garnizonu, młodzież.

Po odegraniu hymnu państwowego głos zabrał wiceminister obrony narodowej, główny inspektor techniki WP, gen. broni Zbigniew Nowak.

Gen. E. Nowak powiedział m. in. „Opowiadamy się zdecydowanie za pokolem. Deklarowaliśmy to jako naród na 46 sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych. Tam — przed reprezentacją narodów świata — premier, szwarcznik sił zbrojnych gen. armii Wojciech Jaruzelski — potwierdził wolę Polski i gotowość służenia sprawie, „aby

świat był miejscem dla wszystkich ludzi bezpiecznym... Inna droga prowadzi donikąd”.

My Polacy świadomi zagrożenia, w pełni solidaryzujemy się z polityką Związku Radzieckiego i popieramy go inicjatywy pokojowe wysunęte przez sekretarza generalnego KC KPZR Michaiła Gorbaczowa.

Zgodnie z naszą racją stanu kontynuował mowa Wojciech Jaruzelski i na miarę naszych możliwości uczestniczy w umacnianiu Układu Warszawskiego. Czynimy wszystko, by w pełni wykonać swoje zobowiązania sojusznictwa.

Z kolei przemówienie wygłosił członek Rady Wojskowej, szef Zarządu Politycznego Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej gen. lejtn. Igor Titow.

W części artystycznej artyści scen warszawskich, Centralnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego, zespół „Babzyl” i „Primo Voto” oraz Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca „Warsowia” zaprezentowali utwory patriotyczne i wojskowe.

NOMINACJE GENERALNE W BELWEDERZE

W przededniu święta Wojska Polskiego i 42 rocznicy zwycięskiej bitwy pod Lenino i Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, odbyła się 11 bm. w Sali Pompejańskiej w Belwederze uroczystość wręczenia nominacji generalnych, wyróżniającym się reprezentantom Wojska Polskiego i Milicji Obywatelskiej.

Na uroczystości przybył i sekretarz KC PZPR, prezes Rady Ministrów, szwarcznik sił zbrojnych PRL, gen. armii Wojciech Jaruzelski.

Obecni byli: prezes NK ZSL, wicepremier Roman Malinowski, przewodniczący CK SD, zastępca przewodniczącego Rady Państwa

Tadeusz W. Młyniak, przewodniczący Rady Krajowej PRON Jan Dobrzański, członkowie Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR.

Przemówienie do zebranych wygłosił przewodniczący Rady Państwa, prof. Henryk Jablonski.

Serdечно gratulacje nowo mianowanym i awansowanym generałom WP i MO złożył Wojciech Jaruzelski.

W imieniu wyróżnionych podziękowania złożył gen. broni Wojciech Barański.

NAGRODY MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

Tradycyjnym obyczajem, z okazji Dnia Wojska Polskiego — w jubileuszowym roku 40-lecia zwycięstwa nad niemieckim faszyzmem i 30 rocznicy Układu Warszawskiego — minister obrony narodowej przyznał liczne grupy naukowców i twórców kultury nagrody i wyróżnienia.

M. in. w dziedzinie medycyny wojskowej nagrody i stopnia przyznano: zespołowi w składzie: gen. bryg. prof. Władysław Tkaczewski, prof. Halina Adamska-Dyniewicz, płk prof. Andrzej Kulig, płk prof. Jerzy Zajęcki i płk doc. Zbigniew Zapędowski — za cykl badań kliniczno-morfologicznych nad niepełnościennym zawałem serca i wdrożenia wyników w diagnostyce kardiologicznej.

W dziedzinie plastyki nagrody i stopnia otrzymał m. in. prof. Wiesław Garbaliński — za prace malarskie podejmujące problematykę 40 rocznicy zwycięstwa i polsko-radzieckiego braterstwa broni, a w szczególności za dzieła: „Drogi do zwycięstwa”, „Berlin”, „Dzień zwycięstwa” i „Towarzysze broni”. (PAP)

Przeprasiny rzecznika rządu

Na konferencji prasowej w dniu 8 października publicznie zarzuceni korespondentowi brytyjskiego dziennika „The Times” Rogerowi Boyesowi, że pomawia polskie władze o zamiar sfalszowania wyborów.

W odpowiedzi p. R. Boyes nadał list, w którym zdecydowanie odniegował się od takiego twierdzenia. Pan Boyes nazywa poważną potwarzą moją sugestię, że on mógłby sądzić i głosić, iż polskie władze podadzą nieprawdzi-

we dane o frekwencji. Takie przypuszczenie — podkreśla — to nie ja.

W związku z godną uznania reakcją p. Rogera Boyesa przeprasza go publicznie za to, że zarzucił mu napisanie słów, których publikacja stanowiłaby istotne naruszenie prawa, określone w polskim kk i pociągające za sobą poważne konsekwencje prawne, podobnie jak to przewidują kodeksy na całym świecie.

Jednocześnie wyjaśniam co następuje. Przepisane R. Boyesowi zdanie:

„Władze ogłoszą takie liczby (dotyczące frekwencji — przyp. J. U.) jakie będą im odpowiadały”, wzięte zostało z audycji brytyjskiej rozgłośni BBC w dniu 6 października cytującej artykuł Boyesa w „Sunday Times”. Wyraznie polewałem się na konferencji prasowej na BBC właśnie. R. Boyes podkreśla w swoim liście do mnie, że tekst autentyczny jesto artykułu zawierał twierdzenie, iż tylko cynicy mogą twierdzić, iż wybory mogą być sfalszowane. Przyjmując, że w Warszawie błędnie odebrano treść audycji BBC, lub też że rozgłoszona polska BBC zdeformowała cytowanie pana Boyesa, wyrażam ubolewanie, że pomówiłem brytyjskiego korespondenta o dopuszczeniu się skandalicznego oszczerstwa.

JERZY URBAN

Samobójstwo Polaka w szwedzkim areszcie

W areszcie policyjnym w Malmoe popełnił samobójstwo, 25-letni Polak, Czesław M., któremu w zaledwie jeden dzień po przybyciu do Szwecji bez ważnej wzy odwołano zgodę na dalszy pobyt. Z protokołu przesłuchania, przeprowadzonego przez policję w Malmoe wynika, że wykazywał on objawy nieuzdolnienia, co mogło wskazywać na skłonność do desperackiego działania. Mimo to nie zapewniono mu właściwego w takim przypadku nadzoru.

W 285 dniu roku słońce wzeszło o godz. 5.55, zajdzie zaś o 16.49.

Imieniny obchodzą:

DZIS: Eustachy, Grzymisław, Maksymilian, Serafin
JUTRO: Edward, Kolman, Reginald, Ziemisław, Teofil

Dyżurny synoptyk

W dniu dzisiejszym przewiduje się dla Łodzi następującą pogodę: zachmurzenie duże z większymi przejaśnieniami. Okresami opady przelotne. Temp. maks. w dzień około 12 st. Wiatr umiarkowany, okresami dość silny, zachodni, skręcający na północno-zachodni.
Ciśnienie o godz. 19 wynosiło 1000,6 hPa (750,3 mm).

Z kalendarza wydarzeń

1943 — Bitwa pod Lenino
1840 — Ur. H. Modrzewska, aktorka
1980 — Zm. Z. Stieber, językoznawca

Taka sobie miś

Jedna Polska jest na świecie, jedno tylko polskie serce...

Uśmiechnij się

Przed tygodniem opublikowaliśmy obok dziesięciu przemówień W. Jaruzelskiego wygłoszonych w ostatnich latach, a także kilkudziesięciu fotografii (w tym wielu zupełnie nie znanych) zamieszczono również wywiad, którego drugą część drukujemy dzisiaj w fragmentach.

ROBERT MAXWELL: — Niech pan wybaczy, panie premierze, że aż tyle miejsca zajęły w naszej rozmowie sprawy ekonomiczne. Pozwoli pan, że sдам teraz kilka ogólnych pytań dotyczących polskiej sytuacji wewnętrznej. Jak widzi pan rozwój stosunków między państwem i Kościołem katolickim, sważwszy że znaczna większość naszego społeczeństwa stanowią katolicy? Temat ten jest często dyskutowany na Zachodzie. Ciekaw mi również szerszy problem. Czy Polska, w tak wielkim procencie katolicka, może dla siebie znaleźć trwałe miejsce we wschodnioeuropejskiej wspólnocie państw socjalistycznych?

WOJCIECH JARUZELSKI: — Rad jestem, że zadał pan to pytanie. Prawidłowe ułożenie stosunków między socjalistycznym państwem i Kościołem jest rzeczywiście problemem wielkiej doniosłości. Myślę, że nie tylko dla naszego kraju.

Zacznę od prawdy podstawowej. Nie dostrzegamy sprzeczności między politycznym, gospodarczym, socjalnym, kulturalnym czy międzynarodowymi celami, jakie stawia sobie nasze socjalistyczne państwo, a zaspokojeniem potrzeb religijnych ludzi wierzących. Dbamy, aby religijne potrzeby wierzących obywateli mogły być w pełni zaspokajane. Tak postanawia nasza Konstytucja.

(...) Oczywiście, w płaszczyźnie filozoficznej między światopoglądem marksistowsko-leninowskim, którym kieruje się nasza partia i światopoglądem religijnym, istnieje niepokonalne przeciwieństwo. Ale to nie tylko nasza specjalność. Nie tylko my twierdzimy, że potrzebne i możliwe jest wzajemne porozumienie, poszanowanie i tolerancja. Możliwy także jest dialog. Tym bardziej że w życiu polityczno-społecznym cały naród ma wspólne interesy, niezależne od światopoglądu.

Czynnikiem utrudniającym stosunki między państwem i Kościołem jest klerykalizm. Pojawia się on w postawie części duchownych, w tym także biskupów. Przejawia się przede wszystkim w dążeniu do podporządkowania święckich z natury dziedzin życia bezwzględnej władzy duchownych, w aktach nietolerancji wobec ludzi niewierzących czy wyznawców innej religii.

Szczególnym przejawem klerykalizmu jest nadużywanie swą władzy i uroczyście czysto kościelnych do walki politycznej przeciwko konstytucyjnej władzy. Nie będę ukrywał, że nas to oburza

i martwi. Przecistawiamy się anachronicznym tendencjom do swoistej „neoteokracji”. Nie będziemy się z nią godzić. Nie sądzę, aby światła części opinii zachodniej naprawdę mogły nam to mścić za złe.

Całokształt stosunków między państwem a Kościołem zależy więc nie tylko od państwa. Zależy w tym samym stopniu od postępowania duchowieństwa, biskupów, a także od stanowiska Stolicy Apostolskiej.

Mamy z Watykanem na ogół dobre stosunki. Potwierdzeniem tego są dwie wizyty papieża Jana Pawła II w Polsce — w 1979 r. i w 1983 r. Świadczą o tym także inne kontakty oficjalne.

— Czy pański rząd rozważa możliwość nawiązania pełnych stosunków dyplomatycznych z Watykanem?

— Nasza rozmowa przeznaczona jest do książki. Książka żyje dłużej niż gazeta codzienna. Nie chciałbym więc wypowiadać formuł, które za jakiś czas mogą ulec zmianie. Jak panu dobrze wiadomo, wiele rzeczy zmienia się również w Watykanie. Mogę tylko powiedzieć, że nie widzimy żadnych zasadniczych przeszkód, aby oba państwa — bo chodzi oczywiście o państwo kościelne, prawda? — miały taki sam rodzaj formalnych stosunków, jaki łączy dziś Stolicę Apostolską np. z Anglią, czy, od niedawna ze Stanami Zjednoczonymi. Jest to jednak zadanie złożone, uzależnione od bardzo wielu czynników.

(...) Nie chciałbym się powtarzać, bo kilkakrotnie mówiłem już na ten temat w wywiadach dla prasy zagranicznej, ale kto właściwie wie na Zachodzie, że w Polsce buduje się obecnie więcej kościołów niż we wszystkich pozostałych krajach Europy razem wziętych? Ze działań dwukrotnie więcej księży niż przed wojną? Ze w roku 1984 wyświęcono w Polsce dziewięć razy więcej księży niż we Francji?

— Panie premierze (...) Czy zechciałby pan powiedzieć kilka słów o stosunkach Polski z ZSRR i jego obecnym kierownictwem?

— Z ochęcią. Również w tej sprawie kraje na Zachodzie wiele nieporozumień, choć w wielu wypadkach należałoby to określić jako niewybredne oszczerstwa.

Socjalistyczna Polska jest krajem suwerennym. Pozostawiam tu na uboczu teoretyczną definicję suwerenności w warunkach współczesnego świata, bo na ten temat dyskutuje się wszędzie, nie wyjąwszy pańskiego kraju. Sądzę, że wzajemna współzależność wszystkich krajów wprowadziła liczne korekty do XIX-wiecznych pojęć. Czy np. Wielka Brytania zachowa wszystkie swe atrybuty tradycyjnej suwerenności, gdyby doszło do urzeczywistnienia programu tzw. wojen gwiazdnych? Czy kraje Wspólnego Rynku nie cedowały części swych suwerennych uprawnień na rzecz organów ponadnarodowych?

Mówię więc o potocznym, praktycznym rozumieniu suwerenności. O tym, że sami podejmujemy decyzje w kluczowych dla Polski sprawach, że mój rząd odpowiada przed polskim parlamentem... Trochę mi wstyd, że ten elementarz trzeba jeszcze wyjaśniać.

(...) Przyjazne stosunki pomiędzy Polską i ZSRR są życiową potrzebą obu narodów. Są także ważnym elementem bezpieczeństwa i pokojowej współpracy wszystkich państw europejskich. Niech pan sobie wyobrazi Europę, w której Polska jest dzielną swaźniona z ZSRR.

Historia jest wielkim i bezkrotnym nauczycielem. Udziela nam wystarczająco dotkliwej lekcji. Zorientowanie polityki polskiej na Zachód było w przeszłości jedną z głównych przyczyn naszych klęsk i powtarzających się co pokolenie narodowych tragedii. Nigdy nam w niczym nie pomogły zapamiętania na Londyn i Paryż, daremne koligacje polskiego dworu z dworami zachodnioeuropejskimi, chociaż podobno cesarzowa Austrii, Maria Teresa, roniła łzy podpisując traktat zabarczy.

(...) O losach wojny przeszedł wysiłek Związku Radzieckiego. Terytorium Polski wyzwolone zostało przez Armię Radziecką i sojusznika

Armię Polską, sformowaną przy radzieckiej pomocy Wspominam o tym jako jeden z tych, którzy mieli szczęście uczestniczyć w wyzwoleniu ojczyzny.

Alle polityki polskiej nie budujemy na emocjach i wspomnieniach, choć u nas mają one większą wagę niż u innych narodów. Punktem wyjścia naszego myślenia — a mówię to nie tylko o lewicy — jest fakt, że w Jaltce i Poczdamie Związek Radziecki odegrał decydującą rolę w zapewnieniu Polsce właściwego miejsca wśród narodów europejskich. Czy pan może pamiętać, jakie wówczas stanowisko zajął wobec Polski Winston Churchill, skądinąd szanowany u nas jako jeden z wielkich przywódców koalicji? Ostrzegali Stalina, że „polska gęś udławi się” ziemiami zachodnimi. Czy zna pan wystąpienie amerykańskiego sekretarza stanu 1946 roku? Ubolewał nad „niemiecką krzywdą”, wzywał do rewizji powojennych granic zanim jeszcze zdążyliśmy uprzętać szczytki poległych ze stródmieścia Warszawy, z Wrocławia i Szczecina. Krótko mówiąc: gdyby nie Związek Radziecki — Polska nie byłaby tym, czym jest: silnym, suwerennym krajem w środkowej Europie.

(...) Nie można wreszcie pominąć i powojennej radzieckiej polityki zagranicznej. Całkowicie odpowiada ona interesom tak ciężko doświadczonemu narodu polskiego. Dlatego udzielamy jej naszego poparcia i będziemy nadal efektywnie współuczestniczyć w jej realizacji.

(...) Pytał pan również o nasze stosunki z obecnym kierownictwem ZSRR. Są one bardzo dobre. Powtarzam: bardzo dobre, przyjacielskie, szczerze i partnerskie, nacechowane wzajemnym szacunkiem, zrozumieniem i zaufaniem.

— Byłoby wspaniale, gdyby w podobny sposób mogli pan kiedyś komentować stosunki Polski z Zachodem.

— Przez ponad dwadzieścia lat mieliśmy dobre stosunki z większością państw zachodniej Europy. Odprężeń sprzyja naszym polskim interesom. Pojednawaliśmy naprawde wiele wysiłków — przypomnę chęćby Plan Rapackiego czy Plan Gomułki — aby przyczynić się do umocnienia pokoju i bezpieczeństwa.

Chcilibyśmy, aby jak najszybciej powrócił przy najmniej klimat wzajemnego szacunku i współpracy, skoro na razie nie zanosi się — nie z winy naszej wspólnoty — na powrót do tego „co nazwano epoką negocjacji”.

(...) Zachód krytycznie odnosi się do niektórych naszych rozwiązań. My również mamy nader krytyczny stosunek do pewnych praktyk społecznych i ekonomicznych w krajach zachodnich. Są przecież na Zachodzie liczne fakty, zarówno w przeszłości, jak i teraźniejszości — dotyczy to zwłaszcza Stanów Zjednoczonych, ale nie tylko — które można elegancko określić jako wstydlive.

(...) Polska jest obecnie 37-milionowym krajem. Jak na warunki europejskie jest krajem dużym, położonym w sercu Europy. Destabilizacja w Polsce — to potencjalna groźba destabilizacji na całym kontynencie. Być może Stanom Zjednoczonym,

które może odpowiada politykę globalną, taki stan w Polsce może odpowiadać, bo młodzi się on w planach osłabienia całego systemu socjalistycznego ale ładem kraj europejski, w swoim własnym interesie, nie powinien być zainteresowany, aby Polska była słaba.

Nie przemawia przede mną megalomania. Jesteśmy obecnie osłabieni, mamy trudności. Ale po prostu jesteśmy, realnie jesteśmy, w tym miejscu

Na zdjęciu: ceremonia ślubna Wojciecha Jaruzelskiego w Urzędzie Stanu Cywilnego w Warszawie.

Europy, jako duży, dynamiczny, głęboko patriotyczny naród, jako socjalistyczne państwo.

(...) Nie można bezkarnie podziwować w Polsce stanu napięcia, dążąc upórzywie do destabilizacji, bo w przeciwnym razie musiałoby to oburzyć się na niekorzyść całego kontynentu. Dlatego uważam, że nie jest to tylko nasza polska, czy brytyjska sprawa. Jest to sprawa europejska.

— Jestem, panie premierze, pod ogromnym wrażeniem pańskiej wypowiedzi, pod wrażeniem szczerości i prawdy, jaka płynie z pańskich słów. Pozwoli pan na jeszcze jedno krótkie konkretne pytanie. Mam nadzieję, że przyjmie je pan ze zrozumieniem. Znaczące zainteresowanie wzbudziła ostatnio sprawa nadania panu stopnia marszałka. Służył pan dobrze swemu krajowi podczas wojny i w okresie pokoju. Jest pan żołnierzem, człowiekiem skromnym. W jakiej sytuacji byłby pan gotów przyjąć ten stopień? Jestem przekonany, że żołnierze, którzy służyli z panem, bardzo by tego pragnęli. Słyszę od różnych osób, że pański awans na generała armii jest powszechnie uważany za nie odpowiadający pańskiemu zasługom. Czy dojdzie do tego, że będzie pan tym samym zainteresowany?

— Przede wszystkim dziękuję za zycielność zawartą w tym pytaniu, ale przyznam szczerze, że w tej sprawie odpowiedź jest dla mnie trudniejsza niż w sprawach gospodarczych.

— Z góry przepraszam. Wiem, że nie jest to pytanie z rodzaju tych, które pan lubi. Ale w świecie sprawa ta wzbudziła zrozumiałe zaciekawienie.

— Zacznę od tego, że sprawa ta nie jest nowa. W roku 1973, w 30-lecie Ludowego Wojska Polskiego, ówczesne kierownictwo państwa sugerowało ten awans. Uważałem jednak, że jestem na to za młody, za mało zasłużony. W czasie wojny byłem po prostu porucznikiem, dowódcą plutonu, a więc nie zwyczajnym wodzem, jak Montgomery, Żukow czy Rokossowski. Uważałem ponadto, że nie jest mi ten stopień dla kierowania Ministerstwem Obrony Narodowej potrzebny.

Sprawa wracała w różnej postaci, przy okazji różnych rocznic. Wróciła też ponownie w toku obchodów 40 rocznicy zwycięstwa nad faszyzmem. Wpłynęło wiele listów od obywateli do naszego parlamentu, do Rady Państwa, również do mnie osobiście. Kompane rezolucje podejmowały organizacje kombatanckie, rady narodowe. Czuliśmy się tym szczerzy, a nawet wzruszony. Jest to dla mnie bardzo zobowiązujące — jako dla Polaka i żołnierza.

Alle uznałem również i obecnie za niecelowe nadanie mi tego stopnia. Jestem co prawda zwierzchnikiem sił zbrojnych, jednak bezpośrednio armia już nie kieruję. Byłoby to więc tytuł-dekoracja, a nie stopień, który bezpośrednio pomaga w dowodzeniu.

Poza tym, szczerze mówiąc, uważam, że przed Polską nadal stoi wiele złożonych i trudnych problemów. Nie można takim właśnie aktem tworzyć wrażenia, że trudności są już poza nami. Wykonywać swe obowiązki mogę z powodzeniem w tym stopniu, jaki posiadam. Zresztą i tak uważam go za bardzo wysoki w stosunku do moich zasług. Nie przewiduję, abym w przyszłości postąpił inaczej (...).

Po ziemi, nie w obłokach

Dyskusja w redakcji „Dziennika Łódzkiego”

Foto: A. WACH

„Bierni i wygodni”, „szczególnie i najbardziej odczuwający skutki kryzysu gospodarczego „konsumpcyjnie nastawieni do życia”, „pokolenie straconych szans”, „domagający się partnerskiego traktowania w życiu zawodowym”, „ziarność społecznej”. To tylko niektóre z obiegowych i często sprzecznych z sobą opinii, jakie słyszy się o młodzieży. Sam o sobie młodzi nie mówią zbyt chętnie. Raczej o rzeczywistości, jaka ich otacza, o tym czego od niej oczekują.

Niedawno opublikowano założenia projektu ustawy o rozszerzeniu udziału młodzieży w życiu społecznym politycznym i kulturalnym kraju. Są one konsekwencją realizacji uchwały IX Plenum KC PZPR, o zadaniach w pracy z młodzieżą. Jak oceniasz te same zainteresowania? Czy potrzebna jest odrębna ustawa, która określiłaby ich prawa, ale przede wszystkim obowiązki? Dlaczego właśnie młodym należałoby się jakiegoś szczególnego przywileju? Co powinna załatwić ustawa, jakie są warunki realizacji stawianych w niej celów? Wreszcie czego nie znajdują młodzi w przedstawionych do konsultacji założeniach?

Do dyskusji na temat ten, w redakcji „Dziennika Łódzkiego”, zaprosiliśmy: WIESŁAWĘ MA KOWSKĄ, młodą nauczycielkę dyrektora Szkoły Podstawowej w Białej kandydatkę na osła BARBARĘ DUDKOWSKĄ, wiceprzewodniczącą ZZ ZSMP w Zakładach Przemysłu Bawełnianego im. J. Marchwińskiego „Poltex” KRZYSZTOFA BUDZIŃSKIEGO studenta prawa, instruktora ZHP JOANNĘ CIEŚLĄ i RAKAŁA WICHMANA, uczniów klasy trzeciej XXI LO im. Bolesława Prusa

Redakcję reprezentowali red. red. EWA ŁUKASIEWICZ i ZYGMUNT CHABOWSKI.

(Dalszy ciąg na str. 4)

Dyskusja W „Dzienniku Łódzkim”

(Dokończenie ze str. 3)

BARBARA DUDKOWSKA

WIEŚŁAWA MAKOWSKA

KRZYSZTOF BUDZIŃSKI

JOANNA CIEŚLAK

RAFAŁ WICHMAN

W. MAKOWSKA: — Ustawa ustawa, ale nie tłumaczy, że problemy młodego pokolenia rozwiążemy mnożeniem rozmaitych aktów prawnych. Mamy dobrą ustawę o upowszechnianiu kultury... a jak wygląda życie kulturalne u nas na wsi? Brakuje świetlic, bibliotek, ba, nawet pomieszczeń, w których można by prowadzić działalność kulturalną. Postaje szkoła.

J. CIEŚLAK: — I w mieście sytuacja nie przedstawia się zbyt różowo. Dostęp do bibliotek, domów kultury... to i owsem. Ale na przykład bazy rekreacyjnej też nam brakuje. A ile miejsc jest dla całej łódzkiej młodzieży na krytych pływalniach? Kto pierwszy ten lepszy.

W. MAKOWSKA: — Uważam, że założenia ustawy nie uwzględniają zupełnie interesów młodzieży wiejskiej.

B. DUDKOWSKA: — Gdyby realizowano Uchwałę IX Plenum KC PZPR niepotrzebna byłaby odrębna ustawa o młodzieży. W naszym zakładzie, rok temu, przy Komitecie Zakładowym powstała specjalna młodzieżowa komisja. Program jej działania był opracowany przy udziale młodzieży. Co ważniejsze jest o rzeczywiście realizowany. W przedsiębiorstwie nieprzemyśle nie dzieje się nic bez nas, a już szczególnie jeśli dotyczy młodych. O ile wiem inaczej sytuacja wygląda w małych zakładach. Dlatego ustawa była i jest oczekiwana.

K. BUDZIŃSKI: — No właśnie — gdy zaczynamy mówić o aktywności młodych, zawsze wraca sprawa warunków... Zrobiłbyś jednak, chodzić po ziemi. Białolenie niewiele nam pomoże, dobre warunki bez wątpienia pomagają. Ale to nie wszystko! Nie oczekujemy „materialnego cudu”, bo go nie będzie.

„DE”: — Czy uważacie, że sytuację choć częściowo mogłaby uzdrowić proponowana w założeniach nowa instytucja — Państwowy Fundusz Młodzieży? Przypomnijmy, że miałyby on tworzyć — przy ograniczonej pomocy państwa — warunki, w których młodzi mieliby możliwość wypracowania środków przeznaczonych na poprawę własnej sytuacji socjalnej. A więc bez wyciągania ręki, oglądania się na innych, sami moglibyście choć trochę sobie pomóc.

B. DUDKOWSKA: — Prawdę mówiąc nie mam realnej wizji jak powstawać będzie ów fundusz. Szczególnie gdy chodzi o dobrowolne datki fabryk czy instytucji. Obawiam się, że w dobie trzech „S” nie będzie do nas płynąć zbyt obfity strumień pieniędzy.

K. BUDZIŃSKI: A ja uważam, że właśnie reforma sprawi, że będą dawać. Ot, choćby dlatego, aby uniknąć placenia podatków. Założenia mówią przecież o zwolnieniach od nich pieniędzy przeznaczonych na PFM.

W. MAKOWSKA: — Ja też jestem niepokojna. Jako radna wiem jak trudno o dobrowolne składki. Niebędne są mechanizmy pozwalające na stały dopływ środków na PFM, bo potrzeb jest cała masa. Jaką szansą są z pewnością, proponowane w założeniach, gospodarce inicjatywne związków młodzieży. Te pieniądze na pewno byłoby tylko dla nas.

„DE”: — Ale przecież problem braku środków, przysłówowej krotkiej koldry, nurtuje nie tylko młodych. Dlaczego właśnie wam należą się przywileje?

K. BUDZIŃSKI: — Bję się, że i inne grupy społeczne będą domagać się ustawowego rozwiązania swoich problemów.

W. MAKOWSKA: — Nam nie chodzi o nadzwyczajne przywileje, ale o to, co się młodzieży należy. Gwarantuje się jej zdrowie i prawidłowy rozwój psychofizyczny. Tymczasem już dziś slychać opinie, że do szkół średnich i na studia przychodzi ze wsi młodzież kaleka, bo nie ma po prostu sal gimnastycznych. Tych problemów ustawa nie zatawi — znów powracamy do kwestii środków. Spróbujmy rozwiązać sprawy podstawowe, a potem dopiero myślimy o przywilejach.

R. WICHMAN: — Uważam, że przywileje należą się nam, bo niełatwo — szczególnie dziś — wchodzić w dorosłe

życie. Przekonuje się nas, że starsi mieli jeszcze trudniej. Ale czy to znaczy, że nie powinniśmy mieć łatwiejszego startu?

„DE”: — Łatwiejszy start, a więc...?

R. WICHMAN: — Mieszkania, na które trzeba czekać teraz do starości, kredyty MM, możliwość zawodowego realizowania się.

B. DUDKOWSKA: — Przywileje z jednej strony wzmagają konflikt pokoleń. Ale z drugiej — czy bez nich mamy szansę przebiecia? W Łodzi — moim zdaniem — zbyt mało młodych ludzi kandyduje do Sejmu. Z pięciu kandydatów proponowanych przez ZSMP tylko dwóch zostało zaakceptowanych przez Konwent Wyborczy. Nie winię za to wyłącznie starszych. Sami nie potrafimy walczyć o swoją pozycję. Może ustawa to ułatwi.

W. MAKOWSKA: — Średnia wieku kandydatów w łódzkich okręgach wynosi 49 lat. Podobnie jest w całym kraju. Dlatego potrzebna jest ustawa gwarantująca udział młodzieży w sprawowaniu władzy.

B. DUDKOWSKA: — Żadna ustawa nie przyniesie automatycznie nie gwarantuje, ale prawne określenie ram aktywności młodych sprawić może, by ich inicjatywy nie napotykały oporów ze strony administracji. Zależy nam na gwarancjach, że opinie dotyczące naszych spraw i sposobów ich rozwiązywania będą uwzględniane przez organy władzy.

K. BUDZIŃSKI: — Także na polityce kadrowej, uwzględniającej zawodowe aspiracje młodych. Rozwiązania proponowane w tej kwestii w założeniach są słuszne. Rzecz w ich realizacji.

W. MAKOWSKA: — Realizacja — to akty wykonawcze. Musimy więc pilnować, byśmy nie czekali na nie kilka lat.

„DE”: — Młodzi żądają partnerskiego traktowania, udziału w sprawowaniu władzy. Ale często ich działalność ma charakter akcyjny, unikają odpowiedzialności, nie liczą się z realiami. Założenia są, naszym zdaniem, również katalogiem braków i niedomagań w działalności organizacji młodzieżowych.

W. MAKOWSKA: — Ależ wy macie prawo w nich aktywnie uczestniczyć. Czemu nie korzystacie z tego? Pilnujcie swoich uprawnień.

K. BUDZIŃSKI: — To prawda. Żadna

ustawa czy katalog praw nie będzie realizowany jeżeli sami nie będziemy tego pilnować. Pilnować musimy również, by przyszła ustawa odpowiadała naszym aspiracjom i potrzebom.

„DE”: — Czy są one dobrze znane? Naszym zdaniem za mały był udział różnych środowisk młodzieżowych w opracowywaniu założeń. Tym bardziej konieczna jest ich szeroka konsultacja. Czy już zaczęliście?

J. CIEŚLAK: — W szkołach praktycznie nie ma kiedy tego robić. Działacze samorządowi, członkowie ZSMP, weszła to na warsztat. Ale pozostała część? Tematy godzin wychowawczych są z reguły z góry narzucone. Nie ma nawet kiedy przedyskutować ocen ze sprawowania Naucelece rozkładają ręce — trzeba trzymać się programu, bo nas z tego kontrolują i rozliczają.

R. WICHMAN: — No właśnie. I znowu wszystko za nas zatwierdzone odgórnie.

K. BUDZIŃSKI: — W każdym razie teraz jest pora na dyskusję. Chodzi o to, by powstał dokument, który będzie nam odpowiadał. Kiedy zostanie uchwalony, będzie za późno na uwagi.

W. MAKOWSKA: — Skoro ustawa ma dotyczyć młodzieży, musi jej odpowiadać i być akceptowana. To zaś osiągnie się tylko przez możliwie jak najszerszą dyskusję nad jej założeniami i społeczną konsultacją.

„DE”: — Tak jak nasi dyskutanli i my opujemy się szerokim włączeniem się młodzieży w konsultację założeń. Ustawa daje bowiem szansę większego udziału młodych obywateli w życiu społeczno-gospodarczym, gwarantuje wysłuchanie ich głosu i opinii w podstawowych problemach państwa i kraju. Rolę tę ustawa spełni lepiej lub gorzej. Zależać będzie to od tego, jaki kształt nadażą jej sami młodzi, jaką treść będą niosły normatywne ustalenia Sejmu.

W. MAKOWSKA: — Ależ wy macie prawo w nich aktywnie uczestniczyć. Czemu nie korzystacie z tego? Pilnujcie swoich uprawnień.

K. BUDZIŃSKI: — To prawda. Żadna

ustawa czy katalog praw nie będzie realizowany jeżeli sami nie będziemy tego pilnować. Pilnować musimy również, by przyszła ustawa odpowiadała naszym aspiracjom i potrzebom.

„DE”: — Czy są one dobrze znane? Naszym zdaniem za mały był udział różnych środowisk młodzieżowych w opracowywaniu założeń. Tym bardziej konieczna jest ich szeroka konsultacja. Czy już zaczęliście?

J. CIEŚLAK: — W szkołach praktycznie nie ma kiedy tego robić. Działacze samorządowi, członkowie ZSMP, weszła to na warsztat. Ale pozostała część? Tematy godzin wychowawczych są z reguły z góry narzucone. Nie ma nawet kiedy przedyskutować ocen ze sprawowania Naucelece rozkładają ręce — trzeba trzymać się programu, bo nas z tego kontrolują i rozliczają.

R. WICHMAN: — No właśnie. I znowu wszystko za nas zatwierdzone odgórnie.

K. BUDZIŃSKI: — W każdym razie teraz jest pora na dyskusję. Chodzi o to, by powstał dokument, który będzie nam odpowiadał. Kiedy zostanie uchwalony, będzie za późno na uwagi.

W. MAKOWSKA: — Skoro ustawa ma dotyczyć młodzieży, musi jej odpowiadać i być akceptowana. To zaś osiągnie się tylko przez możliwie jak najszerszą dyskusję nad jej założeniami i społeczną konsultacją.

„DE”: — Tak jak nasi dyskutanli i my opujemy się szerokim włączeniem się młodzieży w konsultację założeń. Ustawa daje bowiem szansę większego udziału młodych obywateli w życiu społeczno-gospodarczym, gwarantuje wysłuchanie ich głosu i opinii w podstawowych problemach państwa i kraju. Rolę tę ustawa spełni lepiej lub gorzej. Zależać będzie to od tego, jaki kształt nadażą jej sami młodzi, jaką treść będą niosły normatywne ustalenia Sejmu.

W. MAKOWSKA: — Ależ wy macie prawo w nich aktywnie uczestniczyć. Czemu nie korzystacie z tego? Pilnujcie swoich uprawnień.

K. BUDZIŃSKI: — To prawda. Żadna

MIESZKANIA

Nasza jest może nieatrakcyjna i niechwyliwa, ale za to oddaje istotę rzeczy. „Płyta-słup” jest to nowa technologia budownictwa mieszkaniowego zaproponowana wiele lat temu przez zespół fachowców z Politechniki Łódzkiej, mająca przynajmniej w części zastąpić wielką płytę, od lat jak wiadomo odszadzając od ceni i wiary jak wynika z nazwy, technologia polega na wyłaniu na placu budowy kilku słupów betonowych, łączonych następnie na każdej kondygnacji stropem-płytą. Konstrukcja opiera się na słupach, a nie na ścianach osłonowych jak w wielkiej płycie, co pozwala architektowi na swobodę kształtowania wnętrza, nie krapując go z góry narzucenymi ścianami konstrukcyjnymi.

O tej technologii pisaliśmy kilkakrotnie, a we wrześniu 1983 r. donieśliśmy entuzjastycznie, że właśnie u nas może nastąpić początek wybitu w wielkopłytowej monotechnice budowlanej. Znalazło się mianowicie przedsiębiorstwo skłonne sięgnąć po coś nowego i inwestor, który to ryzyko podjął. Wszystko pod zycielowym okiem władz. Minęły dwa lata. Rok temu Łódzkie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego nr 2 rozpoczęło wykopy pod fundamenty bloku 501 na osiedlu Widzew-Wschód przy ul. Gorkiego. Jak wygląda sytuacja dziś?

„trzęsienie ziemi” z epilogiem w postaci komisyjnego zarządu i trudno powiedzieć, czy podejmie w najbliższym czasie produkcję tej płyty. Inwestorowi, przynajmniej na razie, nie na ten temat nie wiadomo.

Sprawa się ciągnie. Po roku mamy więc piwnice i parter. Można tu oczywiście podać kilka przyczyn — każda prawdziwa — ilu-

Chcemy natomiast napisać o sprawie niewątpliwie pozytywnej, choć pozornie wygląda to inaczej. Otóż inwestorem, który zarządził te eksperymentalne budowę jest Robotnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa „Bawelna”.

Z góry było wiadomo, że nowa technologia — przynajmniej w momencie jej wdrażania — wymaga większych kosztów. Pierwszy i drugi dom — a przewidziano dwa olbrzymie bloki, każdy po prawie

Budownictwa Mieszkaniowego też nie ma co liczyć. Pozostałoby więc obciążać albo mieszkańcom nowego bloku, albo koszty innowacji rozłożyć na innych mieszkańców „Bawelny”, na co spółdzielnia absolutnie się nie godzi. Dlatego też, już przy starcie zwrócono się po pieniądze do ministra budownictwa, który dysponuje środkami na przeróżne badania i eksperymenty.

Rzecz w tym, że i w ministerstwie nie wszyscy reprezentują te

kryd. Stąd dalsze nekkanie ministerstwa.

Według ostatnich informacji wszystko jest na najlepszej drodze, przynajmniej od strony finansowej i ministerstwo rozumiejąc wagę sprawy (technologia płyta-słup może istotnie wprowadzić duże zmiany w naszym budownictwie mieszkaniowym, nie tylko łódzkim, zmiany można rzec rewolucyjne) jest w przedmiotu podjęcia właściwych decyzji.

Tymczasem czas leci. Pod nową technologią przeznaczono dwa olbrzymie budynki, na określonych, uzbrojonych placach budowy. Jak wiadomo z placami uzbrojonymi jest w Łodzi bardzo źle. Nie też dziwnego, że spółdzielnia widząc jak się ciągnie budowa pierwszego eksperymentalnego bloku zrezygnowała z drugiego w sąsiedztwie w tej technologii.

Nie oznacza to, że „Bawelna” zamierza — po wybudowaniu pierwszego bloku w nowej technologii — zrezygnować z dalszych. W myśli projektu, nowa technologia, może niełania, dla mieszkańca tanie w eksploatacji. To wszystko okłade się po zakończeniu budowy eksperymentalnej. Blok 501 mimo wszystko powinien, zdaniem inwestora, być oddany do końca 1987 r.

A. P.

Mała siła przebiccia

strujących różnorakie schorzenia naszych procesów inwestycyjnych. Nie będziemy jednak ich przytaczać, nie chcemy bowiem zanudzać naszych czytelników znanymi im składnikami sprawami materiałowymi, wadry, transportu, sprzętu itp. Trzeba by wylizać przeróżne instytucje i placówki szanujące się w Niemocy i nie z własnej winy — przynajmniej nie do końca własnej — nie mogące się uporać z wprowadzeniem nowej technologii.

same poglądy i w tej ogromnej masie urzędniczej zdania także są podzielone. Spółdzielnia otrzymała kilka miesięcy temu wiadomość, że ministerstwo pokryje różnicę pomiędzy kosztami, a faktycznymi kosztami. Spółdzielnia to nie urzędnik, natomiast już dzisiaj widać, że kosztorys został opracowany nieco zbyt optymistycznie. Nakłady będą więc większe i mimo obietnicy ministerstwa pozostałaby pewna luka, której nie miałby kto po-

ZE ŚWIATA I O ŚWIECIE • ZE ŚWIATA I O ŚWIECIE

Sprawa, o której obszernie pisze prasa zachodnia, tylko z pozoru wydaje się śmieszna: pociągnięciu inżynierów przemysłu rozrywkowego Francji i Hiszpanii toczą zaciętą walkę o pozyskanie Myszki Miki...
Mówiąc dokładniej, chodzi o prawo pierwszeństwa w budowie europejskiego „Disneylandu”. Byłoby to już czwarte w świecie tego rodzaju „krajna cudów”, których monopolistą i budowniczym jest korporacja „Walt Disney Productions”

Francuski show-biznesz zapewnia, że jeśli decyzja będzie dla nich pomyślna, to „Walt Disney” będzie miał prawo korzystać z takich ulg podatkowych, jakie przysługują tylko niektórym przedsiębiorstwom krajowym Hiszpanie ze swej strony obiecuje także korporacji „Walt Disney” pomoc finansową (w Polsce nazywa się to prosto łapówką) i ten właśnie argument może być decydujący, ponieważ menażerowie francuscy nie skrywali swego rozczarowania kiedy w rozmowach z „Walem Disneyem” dowiedzieli się, że wybudowanie amerykańskiej „krajny cudów” kosztowałoby ich bagatelnie, bo „tylko” 50 milionów dolarów.

Trzeba przyznać, że spekulujący wielkiego animatora działają nad wyraz roztropnie. Przygotowali dwa różne projekty dla każdego z dwóch krajów. Wariant francuski przewiduje

zbudowanie kompleksu rozrywkowego, jaki powstał na Florydzie, z tym, że w odróżnieniu od swego zaocennego

ci wygodnych dojazdów (łącznie z nowym odcinkiem metra) przyciągałyby również turystów z RFN, W. Brytanii i Włoch.

„Disneyland” hiszpański byłby niejako syntezą założeń prototypu amerykańskiego „najweselejszego miasteczka” i jego wersji tokijskiej, która powstała przed dwoma laty. Zlokalizowane ono byłoby na wybrzeżu Morza Śródziemnego nie opodal Walencji.

Kompania „Walt Disney Productions” poważnie zastanawia się nad wyborem jednego z oferentów. Komu oddać pierwszeństwo? Gdzie budować „krajna cudów”? Oto są pytania, na które odpowiedź przyniesie czas. Tak czy inaczej, mniej więcej za trzy lata Mickey Mous powinien otrzymać europejski mel-dunek.

GRACJAN KOZŁOWSKI

Gdzie stanie europejski „Disneyland”

Plątanina językowa w EWG

Nawet w ONZ (159 państw członkowskich) nie stosuje się tylu języków oficjalnych, co w liczbie 10 krajów EWG, która od 1 stycznia powiększy się o Hiszpanię i Portugalie. Przyjęcie dwóch nowych partnerów oznacza wzrost liczby języków oficjalnych do dziewięciu. Posiedzenia ministrów wymagają być co najmniej 30 tłumaczy, którzy muszą poradzić sobie z 72 kombinacjami językowymi. Koszty tłumaczeń konferencyjnych podwoją się.

W dodatku zapowiada się jeszcze większa niż dotąd ociążość w procesach podejmowanych wspólnych decyzji. Przyczyna słynnych maratońskich narad w EWG, kończonych nierazko o bładym świecie bez żadnych mimo to rezultatów, są oczywiście przede wszystkim rozbieżności interesów narodowych. Jednak również gmatwanina języków hamuje w istotnym stopniu przebieg negocjacji. Czasem dochodzi do przerw tylko dlatego, że delegacje czekają na tłumaczenia skomplikowanych formuł, by uzgodnić je następnie przez telefon z szefami rządów. Tożę podczas ważnych spotkań, w tym także maratonów nocnych, w biurach Komisji i Rady Ministrów EWG w Brukseli pracuje ok 1000 tłumaczy tekstów w asyście gromady maszynistek. Przyjęcie Hiszpanii i Portugalii oznacza również w tym wypadku dodatkowe komplikacje i wzrost kosztów tłumaczeń pisemnych o ok. 30 proc.

Od dawna pojawiają się propozycje ograniczenia liczby języków urzędowych EWG, np tylko angielskiego i francuskiego. Przemawia za tym fakt że w osiemnastotysięcznej biurokracji EWG trudno znaleźć kogoś, kto nie posługuje się ani angielskim ani francuskim. Jednak kraje, których języki mają mniejszy zasięg międzynarodowy, oporną zdecydowanie, powołując się m.in na argument że bogactwo kulturalne Europy zachodniej opiera się na żywotności języków poszerzających narodów.

W odróżnieniu od innych organizacji międzynarodowych, EWG podejmuje uchwały, wiążące wszystkich członków i prowadzące do zmian ich ustawodawstwa. Dlatego teksty prawne muszą być sformułowane we wszystkich językach już w stadium poszukiwania kompromisowych decyzji. Pozostawienie tłumaczeń instytucjom narodowym mogłoby prowadzić do dowolności interpretacyjnych.

Wyjście z językowej gmatwaniny nie wydaje się więc możliwe. Sukces odnieść mogą jednak propozycje zwolenników większej elastyczności w tłumaczeniach, zwłaszcza ustnych. Np. już dotąd regularne spotkania ambasadorów 10 krajów EWG w Brukseli prowadzone są w 5 językach (angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim i niderlandzkim) przy rezygnacji z duńskiego i greckiego.

MAREK FIJAŁKOWSKI

Jak dalece szczyry jest lekarz w rozmowie z chorym? Cała prawda — oczywiście ta medyczna — może pacjenta zalać. Z kolei wzmawianie mu, że jest zdrow jak ryba — skłoni do rezygnacji z leczenia. Na ogół wybiera się sposób pośredni — trochę prawdy i trochę pochyłości. Wiadomo już wiele o działaniu czynnika psychicznego na przebieg choroby i pomyślnie lub niepomyślnie rokowania.

Takich dyalematów z mówieniem prawdy mamy znacznie więcej. Czyta się np. ostatnio o nerwicach szkolnych. Ponoć przyczyna są nowe programy, w których ze szkoły podstawowej zrobiono liceum, a z liceum szkołę wyższą. Wierzę w to tylko w 50 proc. (czy można wierzyć tylko w połowie!), a do tego nie za bardzo, bo mam jakiś taki kontakt z pewnym studentem uczelni podstawowej. Jest dobry w matematyce, a już nie tak dobry w historii, zaś jego kolega akurat odwrotnie. Rodzice mojego studenta chwalił sobie szkolny program rachunków, a tamci rodzice rwał włosy z głowy, ztorzczać za taki program na szkole, kuratorium i ministerstwo. Można więc powiedzieć, że jednym i drugim szkoła podoba się w połowie, albo prawie w połowie, tyle tylko, że wybierają różne połowy zintegrowanych, bądź co bądź, programów.

Alte nieszczęście nie na tym polega. Nerwice uczniów zaczynają się wtedy, gdy nauczyciel zapomina, że jest po prostu lekarzem. Oto stoi dziesięciolatek przed tablicą, obrywa twój, z komentarzem adresowanym do całej klasy, a sugerującym, że głab kapuściany to przy nim magister. Nie zna żadnego magistra, ale kapuście oglądał i wie, że pan(i) chciał(a) go obrazić. I w ten sposób dowiadując się o sobie prawdę — oczywiście tej „pedagogicznej” — na myśl o matematyce czy historii dostaje regularnej wysypki.

Prawda — powiada — może ranić a nawet zabijać. Nieurodzajnie dzweczącemu przyzwolony mężczyzna nie mówi, że jest piękna jak miss Polonia, ale też nie nazywa jej straszliwym. Zresztą jak wiemy, uroda to rzecz względna. Gdy dziś patrzy na kobiety Renesansu, uwiecznione przez walerdy, nie mogą zrozumieć, co taki np. Giorgione mógł w nich widzieć urodziwego, poza bujnymi kształtami.

Dochodzimy zatem do względności prawdy, o czym filozofowie nawypisywali już kilka bibliotek. Może być zatem prawda epoki, prawda czasów, a nawet prawda konkretnego dnia. Rzecz komplikuje się, gdyż prawda jest na ogół subiektywna, zwłaszcza gdy nie dotyczy świata rzeczy. Jest po-

W ŁÓDZKIEJ PRASIE

PISANO...

30 LAT TEMU

Rząd premiera Sławka podał się do dymisji. Nowym premierem mianowano Mariana Żydrę. W składzie gabinetu zaszyły zmiany — wicepremierem i ministrem skarbu został Eugeniusz Kwiatkowski, ministrem spraw wewnętrznych Władysław Raszkie-wicz, a b. wojewoda łódzki, Władysław Jaszczół został ministrem opieki społecznej.

Trwają krwawe walki w Abisynii. Wiosi zdobyli kilka miast i posuwają się w głąb kraju. Wojska abisyjskie podjęły kontrofensywę i próbują odciąć armię włoską od Erytrei. Wiosi bombardują miasta, a Abisyjczycy epodniają marsz nieprzyjaciela zatrzymując go przy wodach.

Na ulicach Łodzi wreszcie zapanała cisza. Na polecenie prezydenta miasta, pika Głaska, zawieszono pierwszych 100 kieszek do śmieci. Do końca października przybędzie ich jeszcze trzytysia.

Ze sportu: narzeczone polskie piłkarstwo doznało się zwycięstwa. W Warszawie Polska pokonała Austrię 1:0, bramkę zdobył Matyas. Najlepszym zawodnikiem na boisku był Mar-tyna.

35 LAT TEMU

W 55 rocznicę bohaterkich walk klasy robotniczej Łodzi w rewolucji 1905 r., Rada Państwa nadała Łodzi Order Budowniczych Polski Ludowej. Dekoracji sztabu dokonał A. Zawadzki.

Departament Handlu USA ogłosił zakaz eksportowania na Kubę wszelkiego rodzaju towarów amerykańskich z wyjątkiem leków. Zapowiedziano jednocześnie rewizję przepisów eksportowych w celu zapobieżenia ewentualnym dostawom towarów dla Kuby za pośrednictwem krajów trzecich.

Sąd Wojewódzki w Lublinie skazał b. zbrodniarza hitlerowskiego M. Belgara na karę śmierci. Dopuszczył się on licznych mordów na ludności polskiej i żydowskiej.

W USC w Krakowie odbył się ślub srebrnej medalistki z Rzymu, Józefi Józwiakowskiej, z zawodnikiem AZS, Maciejem Bieda. Józwiakowska stanęła na ślubnym kobiercu w kostiumie olimpijskim.

Op.r. (jsb)

Tajemnica zdjęcia-symbolu

Od przysięgi kościuszkowców w Sielcach minęło w tym roku 42 lata. Czy po tym czasie ogólnie wydarzeniu nie pozostało jednak żadnych tajemnic?

Przysięga sielecka utrwalona została na filmie i różnych zdjęciach. M. in. znane jest powszechnie zdjęcie, przedstawiające dwóch wiarusów: starszego z Krzyżem Walecznych na piersi i stojącego obok niego młodszego czarnowłosego żołnierza z pepeszą. Obaj wyglądają jak ojciec i syn. Nie przeto dziwnego, że właśnie zdjęcie tych dwóch żołnierzy krążyło po Polsce z podpisem Wincenty i Jan Batorowie. Najczęściej jednak zdjęcie to nie ma podpisu, ponieważ jest symbolem przysięgi polskiego żołnierza, symbolem początku walki o wolność polski. Tak było do 1967 r., to jest do chwili gdy Jan Szymański w reportażu, zamieszczonym w „Żołnierzu Polskim”, znalazł jednego z żołnierzy ze zdjęcia — Wincentego Tabor. Właściwie to znalazł dwóch. Stwierdził bowiem nieopatrznie, że na zdjęciu znajdują się też Jan Tabor syn Wincentego. Wniosek taki wyciagnął z faktu, że Jan Tabor był razem z ojcem w jednym plutonie, że brał udział w przysiężce w Sielcach. Nie żądał sobie przy tym tytułu, aby porównać zdjęcie Jana Batora z osobą na fotografii z przysięgi w Sielcach, stojącą tuż obok Wincentego, Wincenty Tabor okazał się być tym że zdjęciem wiarusom.

I stało się. Za J. Szymańskim powtórzył błąd różne wydawnictwa i różni autorzy.

A zatem kto razem z Wincentym Taborem przysięgał w Sielcach? Przypadek sprawił, że znalazł się ten drugi. Kiedy bowiem w 40 rocznicę bitwy pod Lenino zaproszono kilku kombatantów do koszar garnizonu kolobrzelskiego — znajdujący się w grupie por. Tadeusz Zieliński nagle stanął wskazując na wiarusa na ścianie zdjęcie z przysięgi z Sielc, cicho powiedział: to ja jestem.

Rozmawiałem z Tadeuszem Zielińskim kilka razy, ponieważ nie bardzo wierzyłem w to co mówił. Sądziłem, że na stare lata coś mu się pomieszało. Ale Tadeusz Zieliński, który przeszedł od Lenino po Berlin, miał dobrą pamięć.

NIE DAJMY SIĘ STAROŚCI!

Tryb życia ludzi starszych, zwłaszcza na emeryturze, zaszczyt jest dość uregulowany. Ważne jest mieć stale zajęcie, nawet w postaci jakiegoś „hobby”, żeby całymi dniami nie siedzieć bezczynnie. Nie tak bowiem nie porzucił się i odcinął od życia jak bezczynność i apatia. Dla pracownikom umysłowych wprost niezbędne jest systematyczne zajęcie się jakąś lekką pracą fizyczną. Wysoce szkodliwy jest np. powrót do domu na przysew biurowej i wysiadanie godzinami przed telewizorem lub nad książką. Taki tryb życia przyspiesza rozwój miażdżycy, spada siła i proces starzenia się.

Dość dobrze zapobiega temu, tak zresztą popularna, praca w ogródku lub na działce. Praca ta musi być jednak uzależniona od sił fizycznych, a nie od aktualnych potrzeb żalaki. Nie wolno wykonywać prac zbyt ciężkich i długotrwałych. Nie wskazane więc jest długotrwałe kopanie grządek,

Znajdując się w jego posiadaniu zdjęcia, przede wszystkim z okresu służby wojskowej, potwierdzały podobieństwo, to był on: czarny, o wystających policzkach, niewielkich ząbkach, a z jego twierdzeniu, że to on jest na zdjęciu — nie dawałem temu wiary. Potrzebne były dalsze dowody. W tym celu nawiązałem kontakt z rodziną Wincentego Tabora, który zmarł w 1976 r. to jest rok po śmierci syna Jana. Otrzymałem zdjęcia z okresu sieleckiego. Z marszu po przysiężce. Porównałem fotografie z Sielc z tymi zdjęciami oraz informacją, zawartych w listach rodziny Jana, wypadło na korzyść T. Zielińskiego. Jan w 1943 r. nie miał jeszcze 18 lat, podczas gdy na fotografii przedstawiono młodzieńca, mającego co najmniej 25 lat. Jan był blondynem o okrągłej twarzy, podczas gdy żołnierz ze zdjęcia posiadał czarne, a co najmniej bardzo ciemne włosy i podługną twarz. Jan był niższy od ojca o pół głowy, a przedstawiony na zdjęciu-symbolu młody człowiek był co najmniej równy Wincentemu, jeżeli nie wyższy zważywszy, że zdjęcie robione było z prawej strony. A więc także sporo wyższy od Jana.

Dobrze — mówi mi wiele osób — ale jeżeli na fotografii jest T. Zieliński, to dlaczego przez 40 lat nie zgłosił tego władzom wojskowym? Zoczywiście to fakt. Zapytałem go o to.

Historia, którą mi opowiedział, a także potwierdziło wielu jego znajomych, jest z serli: Tam gdzie diabeł mówi dobranoc. Otóż T. Zieliński mieszkał po wojnie pomiędzy Karlinem a Kolobrzegiem w przysiółku, oddalonym od najbliższych wsi Garńki, w której żył sobie aż do emerytury. Był członkiem spółdzielni produkcyjnej, a następnie rolnikiem. Nie interesował się aktywnym wojny. Nie było czasu. Dopiero gdy poszedł na emeryturę zamieszkał u córki w Karlinie, zaczął być aktywnym członkiem ZBoWiD i jako żołnierz spod Lenino zaproszono go w 1963 r. do Koszar. W czasie uroczystości swansowano T. Zielińskiego na porucznika WP. Następnie zaproszono go do Kolobrzegu, gdzie T. Zieliński zmarł w 1984 r. jego serce po okresie życia w zapomnieniu — nie wytrzymało nadmiaru wrażeń.

ANDRZEJ E. JEDYNECKI

ZAPISKI WSPÓŁCZESNE

staw, decyzji, zachowań. Umówiono się kiedyś, że lepiej wówczas mówić o opiniach, a nie szafować bez potrzeby prawdą. Takie mieszanie opinii i prawdy prowadzi do dziwnych efektów. Tak np. to, co po sierpniu 1980 r. proklamowano prawdą, już w 1983 r. okazało się opinią i to od prawdy daleką. Ścisłej było to zżyczenie niektórych rozgorączkowanych facetów, zwanych ekstremistami. Niedawno rzecz całą potwierdził Waldemar Kuczyński, świeżożyty emigrant. O jednej z jego publikacji pisał kilka dni temu Jan Rem.

Nie mniej zdumiewający artykuł (podpisany MK) ukazał się w tych dniach w podziemnym piśmie KOS. Autor pisze, „Z masochistyczną lubością odnotowywałem (...) gwałtowny spadek dochodu narodowego oraz galopującą inflację i niecierpliwie wyglądałem, kiedy Zachód ogłosił bankructwo Polski. Kryzys wydawał się naszą jedyną nadzieją (...). Ale uchochany kryzys nie spełnił pokładanych w nim nadziei politycznych”.

A więc co dalej? Otóż MK stwierdza: „Musimy więc zasadniczo zrewidować nasze stanowisko wobec problemów gospodarczych (...)”.

Alte należy też spełnić pewne warunki. Otóż „trzeba, by przeciętny Polak rozumiał, że ceny muszą być cenami równowagi i że ona, a nie czerwony biurokraci (z takimi epitetami trudno się jeszcze autorowi rozstać — E. T.) muszą decydować o strukturze produkcji i inwestycji”.

Potem czytamy o niezbędności pomocy Zachodu, decentralizacji i „pomocy czerwoną” w przeprowadzeniu reformy do końca.

Pomijając względy taktyczne, jakim kierował się autor publikacji, wyłania się z niej fiasco rachub na załamanie Polski i jej gospodarki. A przecież miał to być pewnik. To miała być prawda 1982 r. A teraz? Teraz powtarza się te same tezy o cenach równowagi, jakie głosił minister Krasiński w obecności liderów „Solidarności” już w 1981 r. w Warszawie i Gdańsku.

Długa, może zbyt długa droga wiodła pana MK do uznania tej prawdy. I to tej oczywistej, a nie względnej, koniunkturalnej czy też prawdy „na zżyczenie”.

Teraz wszakże w nadchodzących latach mamy inne zmierzwienia. Najlepiej to ujął jeden z uczestników spotkania przedwyborczego w warszawskich zakładach „Cora”, zapytując mnie więcej tak — Czy weszliśmy na drogę wiodącą we właściwym kierunku, a jeśli tak, to czy dostatecznie szybko się po niej poruszamy?

Otóż odpowiedź na to pytanie, a zwłaszcza na drugi jego człon powinna być — moim zdaniem, nie schodzącym nigdy z porządku dziennego punktem obrad naszego parlamentu, który jutro wybieramy.

EDMUND TULKO

ŻYCIE SPADŁO Z KOSMOSU

Według raportu opublikowanego w brytyjskim magazynie naukowym „Nature” przez badaczy z Uniwersytetu w Leeds, życie na naszej planecie zapoczątkowane zostało przeniesieniem się zarodków z różnych galaktyk i systemów planetarnych, przyniesionych chmurami i kosmicznymi wiatrami.

Ostatnio prowadzone badania przez prof. Mayo Greenberga i dr. Petera Webera wnoszą szereg nowych elementów popierających teorię „wędrowki” przez wiele milionów lat zarod-

ków jednokomórkowych niższych gatunków roślin, np. paproci. Zarodki prawdopodobnie oderwały się od jakiejś planety i łagodnie krążąc w pustce przenoszone sonecznymi wiatrami mogły napotkać inną planetę, na której „zapuściły korzenie”. Celem konfrontacji tej hipotezy obaj badacze przeprowadzili doświadczenia, symulując warunki kosmiczne w laboratorium.

Zarodki zamknięte w izolowanym pomieszczeniu poddane silnemu promieniowaniu kosmi-

cznemu i różnym temperaturom, w tym również minus 263 st. C, przetrwały w warunkach, których by nie zniósł żaden żyjący organizm.

Celem wyjaśnienia zagadki przetrwania, z jaką musiałby poruszać się zarodki, badacze wysunęli przypuszczenie, że możliwa ona była dzięki kolizjom meteoroidalnym z planetami, wyzwalającymi chmury materii wraz z zawartymi w niej zarodkami.

Z drugiej jednak strony powstaje zasadnicza wątpliwość —

problem nagłego pojawienia się życia na Ziemi. Jak bowiem mogło ono rozwinąć się na naszej planecie przed 3,8 mld lat, jeżeli warunki chemiczne zaistniały dopiero przed 200—400 mln lat, zaś tak złożony proces wymagał przecież znacznego czasu. My ze swej strony dodajmy, że również hipoteza o „spadku życia z kosmosu” wymaga jeszcze wielu lat badań...

3 lata w Urzędzie Patentowym

Kilka lat temu rolnik-konstruktor z Cielkowie w woj. tarnowskim Józef Szymański wykonał mechanizm służący do przekazywania napędu z ciągnika na osł napędową przyczepy. Dzięki temu uzyskał sprężony pojazd, który zdolny był przewozić spore ładunki nawet w najtrudniejszych warunkach terenowych, pod ostrym wzniesieniem i podczas deszczu. Racja-lizator z Cielkowie wykonał kilka takich przyczep, które sprawowały się znakomicie. Złożył także swoją konstrukcję w „Urusie”, a następnie w Urzędzie Patentowym. Od trzech lat czeka jednak bezskutecznie na odpowiedź. A wynalazek rolnika-konstruktoru godny jest zainteresowania. Traktor sprężony z przyczepą, która także jest napędzana, znakomicie służy się w trudnym terenie po-górskim. Dzięki zastosowaniu przekładni napędu z ciągnika na koła przyczepy przewozić się nie tylko więcej towarów, ale oszczędza się sporo paliwa.

Kopalnie na poddaszu świata

Naukowcy radzieccy zakończyli niedawno dwudziestoletnią pracę wykopaliskową w Pamirze. Ostatnim etapem prac prowadzonych na wzno-szących się ponad chmury wysokościach było od-szukanie i zbadanie istniejących tam kopalń srebra. Odkrycie to potwierdziło przypuszczenie, że pierwsi górnicy wydobywali srebro nie w zachodnim Pamirze, lecz we wschodnim, gdzie klimat jest o wiele bardziej sprzyjny. Właśnie tam natknęto się na wiele osiedli górnicych: ponad 40 budynków mieszkalnych, rozrzuconych nad

brzegami jeziora Jaszilkul i sąsiadujących z pozostałościami starych kopalń.

Centrum ośrodka wydobywczego było położone na wysokości 4,1 tys. m. miasta Bazar-Dara. Znalezione tam liczne narzędzia pracy i przedmioty codziennego użytku. Odkryto też szczątki urządzeń do wytopu srebra. Zainteresowanie budzą zwłaszcza wyroby ze skóry, tkanin, drzewa i papieru, które dzięki suchemu i chłodnemu klimatowi przechowały się w dobrym stanie. Umożliwiają one uściślenie czasu powstania i rozwoju osiedli gór-ników.

W czasie deszczu dzwony chrypią

W Holandii zanieczyszczenia przemysłowe spowodowały korozję około 15 tys. dzwonów kościelnych oraz licznych programowanych komputerowo kurantów, wygrywających popularne melodie i będących jedną z atrakcji turystycznych.

Zakwaszone opady stały się szczególnym problemem w latach sześćdziesiątych, z powodu zaprzestania używania jako paliwa gazu naturalnego o niskiej zawartości siarki. Dzwony od tej

pory zaczęły tracić dźwięk. Zdaniem specjalistów, istnieje obawa, że za 25—50 lat mogą całkowicie zamilknąć Dzwony dzwonnicy zależny jest od grubości ich ścian. Dzwony wskutek procesu korozji robią się coraz cieńsze, a ich ton ulega nieodwracalnemu obniżeniu, stając się ochrypły i matowy. Najbardziej zniszczeniu ulegają kuranty, zatracające czystość dźwięku, zastępowaną przez zgrzytliwe i chrapliwe tony.

Jak zachować włosy?

Włosy reagują na wszelkie zmiany zachodzące w organizmie. niekiedy nawet nieznaczne, np. na ochłowieńde zeneruowania. Jak twierdzą lekarze, odzwierciedlają one stan zdrowia człowieka.

Ze współczesnych badań, w tym także pracownikom naukowym moskiewskiego Instytutu Kosmetologii, wynika jednak, że podstawową przyczyną wypadania włosów są neuro-endokrynologiczne zakłócenia w organizmie. Wyteżona praca umysłowa, bezsenność, stresy, a także zmiany fizjologiczne zachodzące np. u dorastającej młodzieży lub kobiet w ciąży, wywołują rozstrój funkcji gruczołów wydzielania wewnętrznego, przede wszystkim płciowych i tarczycy.

Istnieje pogląd, że przedwczesnełysienie jest dziedziczne. Nie ulega wątpliwości, że ma ono określone znaczenie, ale należy pamiętać, że dzieci dziedziczą po rodzicach nie „samą” łysinę, lecz to wszystko, co prowadzi do chorób włosów. Jej przyczyną są ze sobą ściśle związane i dlatego trudno jest w konkretnym przypadku określić jakąś jedną przyczynę, która spowodowała wyłysienie.

Jeszcze trudniejszy jest proces leczenia. Wymaga on zarówno od pacjenta, jak i lekarza dużej cierpliwości, wytrwałości, jak i uporu. Nie zawsze dermatolog może sam pomóc; konieczne jest zwracanie się o konsultację do psychoneurologa, endokrynologa, terapeuty, specjalisty od diety.

Trzeba jednak otwarcie stwierdzić, że istniejące sposoby nie mogą niestety uchronić człowieka przed wyłysieniem; odtworzone włosy po pewnym czasie znowu zaczynają wypadać. Dlatego też naukowcy moskiewscy specjalizujący się w tej dziedzinie medycyny prowadzą obecnie badania nad nowym sposobem leczenia choroby włosów — stosowaniem antyandrogenów. Preparaty te blokują skutki działania androgenów w skórze, które to oddziaływanie nakierowują na przyczynę łysienia. Ale do sprawy wykorzystania antyandrogenów w leczeniu lekarze podchodzą bardzo ostrożnie tak jak przed skutkami nastu laty z podobną ostrożnością odnosił się do syntetycznych hormonów płciowych w gruncie rzeczy chodzi tu bowiem o działanie sprzeczne z naturą. Jeśli u kobiet zmniejszenie liczby męskich hormonów w organizmie jest naturalne to u mężczyzn może to prowadzić w wielu przypadkach do obniżenia potencji. Dlatego też lekarze — współpracownicy moskiewskiego instytutu — radzą panom zwłaszcza zwracać uwagę na włosy, zanim jeszcze pojawi się łysina. Profilaktyka jest dla nich ważniejsza niż dla kobiet, ale zarówno dla jednych jak i drugich główną sprawą jest spokój i równowaga ducha.

Każdy, nawet najbardziej efektywny środek, może pomóc tylko częściowo i o silnym systemie nerwowym. Ale nawet wówczas, gdy zawiodły wszelkie środki, nie należy popadać w depresję. Człowiek jest dla innych interesujący nie z powodu pięknych włosów, lecz z uwagi na swe walory intelektualne, swą postawę i umiejętność. Bytają mnie często — mówi dr Akopian — jak sobie wyobrazić człowieka dalekiej przyszłości — czy będzie miał wspaniałą grzywę włosów czy też będzie całkiem łysy? Jeśli nauka nie wywniesie jakiegoś wspaniałego eliksiru, skłonna jestem sądzić, że spełnia się przepowiednie twórców utworów fantastycznych, którzy przedstawiają swych bohaterów jako istoty całkowicie łyse. I prawdę mówiąc, nie ma w tym niczego strasznego.

**PRZEDSIĘBIORSTWO
OBROTU MASZYNAMI
I SUROWCAMI**
Łódź, ul. Piotrkowska 125

wspólnie
z Łódzką Naczelną Organizacją Techniczną
i Izłą Rzemieślniczą w Łodzi

pod patronatem
Wydziału Przemysłu, Drobnej Wytwórczości
i Usług Urzędu Miasta Łodzi

ORGANIZUJE

GIEŁDĘ MATERIALOWO-MASZYNOWĄ

w dnach 16—17 października br. w godz. 9—16

w siedzibie

Naczelnej Organizacji Technicznej NOT
Łódź, pl. Komuny Paryskiej 3 A

Na giełdzie oferowane będą do sprzedaży jednostkom gospodarki uspołecznionej, rzemiosłu, drobnej wytwórczości, firmom polonijnym oraz osobom fizycznym:

- maszyny i urządzenia,
- surowce i materiały,
- wyroby hutnicze i metalowe,
- materiały elektrotechniczne i elektroniczne, minikomputery typu SPECTRUM, COMMODE,
- oraz pozostałe materiały z różnych branż.

W trakcie giełdy odbywać się będzie kiermasz sprzedaży detalicznej wyrobów przemysłu włókienniczego, motoryzacyjnego i silników elektrycznych.

ZAPRASZAMY.

3808-k

DZIAŁKA budowlana — pełne uzbrojenie (autobus co 40 minut do centrum miasta) — sprzedam. Dąbrówka Wielka 7 k. Zgierz Lange.

SPRZEDAM pełnie działkę budowlaną 523 m w Skierniewicach. Salkowski, Święte Nowaki 12, gm Maków (Skjerniewickie).

SPRZEDAM działkę 1 ha w Swędowie, notarialnie. Tel. 36-71-15, po 17 31239.

ODSTĄPIE zagospodarowaną działkę lub za miennie na samochód. Sprzedam „Melexa” 57-66-75.

KUPIE działkę budowlaną, uzbrojoną. 16-47-74 po 18.

DOM piętrowy, podpiwniczony w Zgierzu, ogród 800 m, wygodny, atrakcyjne miejsce na prowadzenie rzemiosła — sprzedam. Tel. 16-30-93.

SPRZEDAM atrakcyjny dom piętrowy — Heleńówek. Poważne oferty 73812 Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.

GOSPODARSTWO rolne 3,46 ha z budynkami pod Tuszynem sprzedam lub zamienię na dom z ogrodem. Tel. 51-93-43.

SPRZEDAM gospodarstwo rolne 5 ha, przy trasie E-12, 1 km od Łodzi. Imielnik Nowy 26.

KUPIE działkę budowlaną na periferiach — chętnie Widzew lub okolice. Oferty 7697 Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.

DZIAŁKA budowlana 800 m, ogrodzona, drzewka owocowe, światło, (woda, gaz w trakcie zakładania). Łódź-Bałuty blisko Wycieczkowa — sprzedam. Czesław Kosiński, Woskwa 25.

WILLE z telefonem na działce 700 m w parkowej dzielnicy Łodzi — sprzedam. Oferty 31650 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96 lub tel. Warszawa 26-07-04.

SPRZEDAM dwa domy położone na jednej działce, wszystkie wygodne lub zamienię na bloki Aleksandrów ul. Wolności 21, od 16.

KUPIE działkę budowlaną na periferiach — chętnie Widzew lub okolice. Oferty 7697 Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.

DOM, 1,3 ha ziemi sprzedam. Ozorków, tel. 18-10-88.

KUPIE plac na Chojnach od 1000—2000 m, może być niebudowlany. Oferty 31603 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96.

DZIAŁKA budowlana z budynkiem (dwa pokoje z kuchnią, światło, woda) w Zgierzu zamienię na większe mieszkanie w blokach. Oferty 30256 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96.

SPRZEDAM działki: budowlana, rekreacyjna w Sokolinkach. 15-26-20. 6903 g

OGRODNICTWO szklarniowe dobrze utrzymane w pełni produkcji 1.200 m kw. pod szkłem 2 domy mieszkalne oraz budynek gospodarczy (całość miesięcznie na placu 5000 m kw.) pawilon handlowy na miejscu. sprzedam. Staroszczyk, Andrzejów Wycieczkowa 1. Tel. 12-13-60. 7138 g

KUPIE strugarke — grubościówkę. 87-37-18 po 18. 7415 g

ELASTIL 22, 44, 78 — kupię. Tel. grzeźnościowy 87-93-77. 81080 g

ARTYKULE pochodzenia zagranicznego (spożywcze) kupię. Tel. 48-05-45 7115 g

KUPIE przedwojenne meble i inne rzeczy z tego okresu. 86-84-24. 5104 g

SPRZEDAM pięć c.o. gazowy, maszynę wieloczynnościową „Czajka” samochodowy telewizor turystyczny, fraterkę elektryczną. Tel. 86-73-23 7687 g

OVERLOCK „Singer” — nowy tanio sprzedam. 15-63-62, po 20. 31222 g

SADZONKI malin różnych odmian sprzedam. Szczeciński, Kolonia Rzew 14 przy trasie Konstanyńów — Zgierz. Dojazd tramwajem 43 do ulicy Zgierskiej w Konstanyńowie. 7494 g

KOZUCH damski sprzedam. Sierakowski 100 31058 g

MASZYNE dzwiarska „5” możliwość zakładu sprzedam. 23-48-00 7416 g

KOZUCH zagraniczny, rozmiar 84 sprzedam. Marchlewskiego 27 m. 18. 31120 g

PILNIE sprzedam dużą wieżę ZK 81, 16k, programy. Tel. 55-45-17 po 17. 7061 g

STĘBNOWKĘ przemysłową. Łucznik 421 sprzedam. 43-61-66 po 17. 33315 g

PLASZCZ — srebrne łapki karakulowe, smoking 172 cm — sprzedam. Nowopolska 20/10. 30997 g/33536 g

OVERLOCK czteronitkowy „Victoria” nowy — sprzedam. Oferty 30817 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96.

FUTRO, nutrie — szafirowe, prawie nowe, uszokodzone — tanio sprzedam. Tel. 87-16-79. 30920 g

KUCHNIĘ gazową, płaszcz damski skórzany używany, Deck Toshiba, wzmacniacz 2/35 W Tuner z zegarem Altusy 110, G. 8010 plus Shure — sprzedam. Górna 30/32 m. 38. 7346 g

GITARE solowa japońska kopie „Fendera” — sprzedam. Tel. 57-80-37. 31146 g

SPRZEDAM białe czarne łapki karakulowe. 43-66-29. 28855 g

ATRAKCYJNE futro z szpów — sprzedam. 51-50-17. 32566 g

PAWILON handlowy — sprzedam. Ofiarna 4/20 bl. 401 przy Koszynie-rów. 7800 g

SPRZEDAM „Strykop” do rajtuzów. Telefon 48-08-03. 32799 g

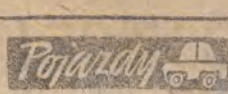
SPRZEDAM magnetofon kasetyowy, japoński „Front-panel” „Pionier” „Aria — deck”. Tel. 32-00-09. 8731 g

KOCIETA perskie rodowodowe sprzedam Łask tel. 42-79 kler. 10-435 7355 g

KOTY perskie — sprzedam. Tel. 84-20-37. 31339 g

SNAUCER olbrzymi sukrowodowa — sprzedam. Świerczewskiego 23—2 (15—18). 31035 g

BOKSERKI — szeszenia sprzedam. Tel. 84-74-43. 33640 g

„WARSZAWA” górnozaworowa — sprzedam Kuleczyński, Rewolucji 1905 r. 18 m. 35, drugie podwórko. 31403 g

„FIATA” 125p (1976) sprzedam. Tel. 74-29-28 po 17. 31013 g

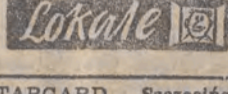
SPRZEDAM „Ritmo-65” (1980), Piotrkowska 182/281. 7383 g

„FIATA” 126p (1981) stan idealny — sprzedam. Tel. 86-19-43. 30102 g

„FIATA combi” (1977) po wypadku — sprzedam 51-50-17. 32564 g

POSZUKUJE garażu na samochód — rejon ul. Karolewska, Kopernika Łąkowa. Tel. 33-85-13 30829 g

GARAŻ metalowy, używany sprzedam. Tel. 74-45-69. 31078 g

STARGARD Szczeciński — M-3 spółdzielcze zamienię na podobne w Łodzi. Wiadomość: Stargard Szczeciński, tel. 77-31-51. 7647 g

WŁASNOŚCIOWE M-2 I piętro — Teofilów — sprzedam. Tel. 34-19-93. 29255 g

M-4 własnościowe, komfortowe, duży metraż, zamienię na willę, dom lub segment z wygodami, najchętniej Ksawerów lub okolice. Tel. 33-79-97 sobota, niedziela. 30930 g

ZAMINIĘ M-4 i M-2 własnościowe na domek jednorodzinny. Oferty 32662 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96. 30829 g

3-POKOJOWE, kuchnia — Karolew zamienię na 2-pokojowe, kuchnia — osiedle Zagajnikowa, okolice. 86-00-69. 8643 g

TEOFIŁÓW M-2, I piętro, własnościowe zamienię na korzystnych warunkach na M-3, M-4 spółdzielcze lub kwaterynkowe. 43-28-42. 31255 g

DWA M-3 własnościowe zamienię na M-5 Retkinia. Tel. 86-52-09. 31312 g

WŁASNOŚCIOWE, bloki, 48 m kw. sprzedam. 78-58-88 po 16. 7580 g

POSZUKUJE M-3 na 2 lata (nie umeblowane), płatne za rok z góry. Tel. 36-21-15. 7556 g

LOKALU na cicha pracownię — Poleśie poszukuję. 86-47-86. 7684 g

M-4 zamienię na M-3 najchętniej Julianów. Tel. 57-23-60 po 18. 7531 g

STUDENT wynajmie samodzielny pokój, kawalerkę lub nieduże mieszkanie. Tel. 36-88-53 29741 g

POSZUKUJE kawalerki lub pokoju na pół roku ewentualnie rok, płatne z góry. Oferty 31210 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96. 8541 g

SPOŁDZIELCZE dwupokojowe rozkładowe Teofilów I piętro — na trzypokojowe lub równorzędne Górna — okolice. Oferty 7186 Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5. 31070 g

MASZYNOPISANIE, Tel. 36-49-64 Kokoszeńska. 29396 g

UKŁADANIE glazury. 43-92-26 Kuzieński. 7429 g

ŻŁUŻE międzyszybowe automatyczne opuszczenie i ustawianie poziomu (gwarancja) 43-80-97 Zamysławski. 8300 g

ŻALUŻE międzyszybowe. 81-39-58, Skrzypiński. 6571 g

PARKIETY — układanie, cyklonowanie, lakierowanie, Klebik, 84-83-36 31777 g

SCINANIE drzew. Duda 32-26-29, 32-08-58. 31754 g

PARKIETY — cyklonowanie, lakierowanie, układanie. 78-79-86, Bohdździu. 30869 g

ZAWORY, zapłony, gaźniki — regulacja. Krokusowa 66a, Staśkiewicz. 31914 g

CZYSZCZENIE dywanów wykładzin, mycie okien 57-59-78 Waliński. 7791 g/32891 g

PRANIE, czyszczenie wykładzin dywanów — 78-69-97 Grabarczyk. 4966 g

SPAWARKI, spawarki z prostownikiem rozruchowym Ogłoz, Antoniew 36, 95-071 Rabeń. 7089 g

GLAZURA, terakota Janowski 84-03-08. 7352 g

CZYSZCZENIE szampolniera obić tapieckich wykładzin, dywanów Wagrowska 34-96-03. 7793 g

**ŁÓDZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO
BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO NR 2
w ŁODZI**

ZATRUDNI ZARAZ:

na terenie Łodzi — pracowników posiadających kwalifikacje w zawodzie:

- murarz-tylnik,
- cieśla,
- lastrykarz,
- betoniarz-zbrojarz,
- malarz,
- posadzkarz-płytkarz,
- torowiec,

Wynagrodzenie oraz premie i nagrody motywacyjne płacone są wg obowiązujących przepisów Uchwały RM nr 60/82 z 19 marca 1982 roku. Przedsiębiorstwo deklaruje pomoc w przyspieszeniu otrzymania mieszkania, po spełnieniu postanowień Uchwały RM nr 248/81 oraz umożliwia każdemu pracownikowi zdobycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych. Zgłoszenia do pracy przyjmuje dział zatrudnienia, plac i szkolenia — Łódź, ul. Słowiańska 5/7. 3525-k

PLASTYCZKA poszukuje pracy w sektorze prywatnym. Oferty 31238 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96.

INTROLIGATORKA podejmie pracę prywatnie. Oferty 7808 Biuro Ogłoszeń, Sienkiewicza 3/5.

SZEW potrzebny. Tel. 43-48-36. 31399 g

TOKARZY, ślusarzy zatrudnię. Janosika 25. 31031 g

ZATRUDNIĘ szwaczki, emerytkę — rencistkę, tel. 51-48-65.

KOBIETA podejmie pracę prywatnie (również proste zycie). Oferty 30818 Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96.

POSZUKUJE wykonawcy form wtryskowych metodą galwanoplastyczną. Oferty „30884” Biuro Ogłoszeń, Piotrkowska 96.

WYTLUMIANIE drzwi ozdobne, skuteczne zabezpieczenie 52-42-57, 52-28-57 Waszczyk. 7748 g

WYCISZANIE (zabezpieczenie drzwi) — gwarancja! 51-06-78, Domański. 29537 g

CYFRAL — autoalarm. Dwa nowoczesne systemy. Bramofony, domofony. Siliwiński, Piotrkowska 277 33-87-78. 20117 g

PAL/SECAM przestrajanie, inż. Fidler 84-43-69 30337 g

ZAKŁAD Elektromechaniki Chłodniczej — przyjmie do naprawy, regeneracji oraz konserwacji szaf, zamrażarek i komór chłodniczych. Kaleta, Łódź, Nowotki 76/78. Tel. 43-68-04. 33058 g

TELEPOGOTOWIE — Rosiak 43-28-07. 7298 g

TELENAPRAWY. 87-07-92 Zawitowski. 30950 g

TELENAPRAWA Korczyński. 84-55-90. 32276 g

TELENAPRAWA 52-36-20 Woźniak. 7897 g

TELEPOGOTOWIE przestrajam PAL, UKF — regeneracja kineskopów. Kaczmarek. 86-89-04. 33204 g

MAGNETOWIDY przestrajam Jowisz, Neptun, Venus — Pal/Secam. Autoalarmy, inż. Robakiewicz, Porzeczkowa 18B. 28997 g

TELENAPRAWA 78-64-19 Kaczmarek. 7272 g

TELEPOGOTOWIE Witkowski 84-52-32, 33-09-32 31985 g

TELEPOGOTOWIE 33-78-18, Kałużyński. 32181 g

RUBIN — Elektron naprawa. Tel. 81-44-54. Gogulski. 30041 g

UKŁADY wydechowe. Nadkola, hak holownicze. Judyng 20 (od Traktorowej). Inż. Myszkowski. 31026 g

ROLINE Korespondencyjna Agencja Matrymonialna 78-401 Szczeciński gwarantuje poznanie partnera krajowego lub za granicą. 336 P

POSZUKUJE producentów wyrobów pamiętkarskich oraz upominków. Wieluń, Sikorskiego 19, Guzek. 31160 g

**PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE
w Sieradzu, ul. Targowa 3 c**

zatrudni zaraz

▲ kierownika pracowni projektowej, wymagane wykształcenie wyższe techniczne, minimum 5-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym,

▲ pracowników w zawodach: malarz, murarz, dekarz-błacharz, operator sprzętu ciężkiego.

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia w dziale służby pracowniczej, tel. 40-48.

Nie dotyczy kandydatów z woj. łódzkiego.

3482-k

**ŁÓDZKIE PRZEDSIĘBIORSTWO OBROTU SUROWCAMI
WŁÓKIENNICZYMI I SKÓRZANYMI
w ŁODZI, ul. POJEZDZKA 90a**

OGŁASZA

PRZETARG NIEOGRANICZONY

1. Obudowa blacha falista wzniesionej wiaty konstrukcji stalowej — termin wykonania do końca br.
2. Wykonanie ścianek działowych oraz drobnych robót murarskich w pomieszczeniach magazynowych — termin wykonania do końca br.
3. Remont ramp wg posiadanego projektu — termin wykonania do końca br.
4. Uzupelnienie i naprawa tynków zewnętrznych — termin wykonania — III kwartał 1988 r.
5. Montaż posiadanej wiaty konstrukcji stalowej typu WZGS — termin wykonania — I półrocze 1988 r.
6. Wykonanie oraz remont nawierzchni z płyt Yomb (wg projektu) — termin wykonania — I półrocze 1988 r.
7. Wykonanie robót c.o. c.w. i węża cieplnego wg posiadanej dokumentacji — termin wykonania — 1988 rok.

W przetargu mogą brać udział przedsiębiorstwa gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej. Oferty należy składać w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia przetargu do działu techniczno-administracyjnego.

Otwarcie ofert nastąpi następnego dnia roboczego po upływie terminu składania ofert o godz. 11 w ww dziale. Zastrzega się prawo wyboru oferenta oraz odwołania i unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. 3460-k

WAZNE TELEFONY

Pogotowie MO 997
Straż Pożarna 999
Pogotowie Ratunkowe 996
Informacja służby zdrowia 38-15-19
Informacja telefoniczna 013
Informacja kolejowa 38-55-85
Informacja PKS 38-69-06
Dw. Północny 57-24-33
Pogotowie ciepłownicze 32-83-11
Pogotowie energetyczne 33-34-31
Łódź Północ 33-34-31
Łódź Południe 33-34-31
Pogotowie gazowe 33-95-73 992
Pogotowie dźwigowe 74-87-88;
74-60-41
74-37-37
TELEFON ZAUFANIA 33 37 37
MŁODZIEŻOWY TELEFON ZAUFANIA - 53-60-80 czynny w godz. 13-18
TELEFON ZAUFANIA dla kobiet z ciężką problematą - 57-46-33 w godz. 12-22

STUDYJNY - nieczynny
13.10. godz. 19 „Maria i Wojciech”

FILHARMONIA (Narutowicza 30)
godz. 19 - Koncert Symfoniczny Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Łódzkiej. Dyrygent: Renart Czajkowski. Solista: Michał Kanka (wiolonczela) (CSRS) w programie: A. Dwořak - Koncert wiolonczelowy h-moll M. Ravel - Pawana na śmierć infantki II Sulta baletowa Dafnis i Chloë
13.10. nieczynny

IMPREZY
KLUB 77 - godz. 18 dyskoteka
13.10. godz. 19 Koncert zespołów: Klatu i Phantom

MUZEJA
HISTORIA RUCHU REWOLUCYJNEGO (Gdańska 13) godz. 9-13 13.10. nieczynny
ODDZIAŁ RADOGOSZCZE (Zgierska 147) godz. 10-18 13.10. j.w.
ARCHAEOLOGICZNE I ETNOGRAFICZNE (pl. Wolności 14) godz. 9-13 13.10. godz. 10-18
BIOLOGICZNE EWOLUCYJNEJ UŁ (park Sienkiewicza) godz. 10-14 13.10. j.w.
WŁÓKIENICTWA (Piotrkowska 288) godz. 10-18 13.10. godz. 10-18
SZUKI (Wielkopolskiego 36) - godz. 9-17 13.10. godz. 10-18
MIASTA ZGIERZA (Dąbrowskiego 21) godz. 10-13 13.10. godz. 10-14
MIASTA PABIANIC (pl. Obr. Stalingradu 1) godz. 10-14 13.10. godz. 10-18
ZOO szynne w godz. 9-11 (kasza od godz. 16)
PALMIARNIA czynna w godz. 10-16 (oprócz poniedziałków)
OGROD BOTANICZNY - czynny od godz. 9 do zmroku.

TEATRY
WIELKI - godz. 18 „Żydówka”
13.10. godz. 11 „Próba”; 20.00 „Sonata Bełzebuba”
NOWY - godz. 19.15 „Porwanie Sabinek”
13.10. j.w.
MAŁA SALA - godz. 19.30 „Leci dzień”
13.10. j.w.
POWSZECHNY - godz. 19.15 - „Podziękuj pod specjalnym nadzorem”
13.10. godz. 11 „Wesoła bajka o smutnej królewnie”
13.15 - „Splewnik domowy”
JARACZA - godz. 19 „Kamień na kamieniu”
13.10. j.w.
MAŁA SCENA - nieczynna
13.10. godz. 19 „Kreacja”
7.15 - godz. 19.15 „Napoleon był dziecinny”
13.10. godz. 11 „Księżniczka i żebrak”
MUZYCZNY - godz. 19 „Pianistka z Tyrolu”
13.10. j.w.
ARLEKIN - godz. 19.30 „Jak diabły Rokitę do wsi zawitał”
13.10. godz. 13 j.w.
PINOKIO - godz. 17.30 „Zaklęty kaczor”
13.10. nieczynny
TEATR 77 - godz. 19 „Cłowni”
13.10. j.w.

LUNAPARK czynny od godz. 10 do 20 (oprócz poniedziałków), niedziela i święta godz. 10-21

KINA
BALTYK - „Pechowiec” fr od lat 12 godz. 10.15, 13.15, 14.30, 17, 19.30
13.10. j.w.
IWANOWO - „Pechowiec” fr od lat 12 godz. 10.15, 13.15, 14.30, 17, 19.30
(1 bajka z Bolkiem i Lolkim) godz. 14 - dalej jak wyżej
PRZEDWIOSNIE - „Przemysłowy” pol. od lat 18 godz. 10, 12.15, 14.30, 17, 19.30
13.10. - j.w.
POLESIE - „Gry wojenne” USA od lat 12 godz. 15, 17.15, 19.30
13.10. j.w.
WŁOKNIARZ - „Włókniarz” pol. od lat 18. Dwa filmy z konkursu w zawodzie” godz. 10.15, 13.15, 17, 19.30
Bajki - „Reksio w jaskini” - godz. 15, 18
13.10. j.w.
WOLNOŚĆ - „Superman II” USA od lat 12, godz. 9.30, 12, 14.30, 17, 19.30
13.10. - j.w.
WISŁA - „Idol” pol. od lat 15 „Pomoc w wyborze zawodu” - godz. 10, 12.15, 14.30, 17, 19.30
13.10. j.w.
ZACHĘTA - „Werdyc” USA od lat 15 godz. 9.30, 12, 14.30, 17, 19.30
13.10. j.w.
STUDIO - Bajki „W królestwie Plastalini” godz. 15; „Star 90” USA od lat 18 godz. 17, 19 13.10. j.w.
STYLOWY - „Sprawa się rypla” pol. od lat 15 godz. 18; „1941” USA od lat 16 godz. 17, 19.30
MAŁE STUDYJNE - „Saint Jack” USA od lat 18 godz. 18, 19.30
DKM - Luxjon - Gwiazda miasteczka - J. P. Belmonto godz. 16, 18, 20
13.10. j.w.
OKA - „Tajemniczy Budda” Hongkong od lat 18 godz. 19.30 13.10. - j.w.
GDYNIA - Kino non stop od godz. 10-22 „Wejście smoka” - Hongkong-USA od lat 18 13.10. j.w.
MŁODA GWARDIA - „Spokojnie to tylko awaria” USA od lat 18 godz. 19.15, 14.30, 17 19.30
13.10. Bajki „Reksio kwiadr” godz. 10, 11; „Spokojnie to tylko awaria” USA od lat 15 - godz. 13.15, 14.30, 17, 19.30
MUZA - Bajki „Mś na morzu” godz. 13.15; „Powrót Jedy” USA od lat 13 godz. 15.15, 18.45
13.10. Bajki „Mś na morzu” godz. 11; dalej jak wyżej
1 MAJA - Bajki „Różowa kotka” godz. 15.15; „Rycerzyk Czerwonego Serduszka” / pol. b.o. godz. 16.15; „Być albo nie być” USA od lat 15 godz. 18 13.10. j.w.
POKOJ - „Wodne dzieci” ang. b.o. godz. 15.30; „Yesterday” - pol. od lat 15; „Pomoc w wyborze zawodu” godz. 17.15, 19.30 13.10. Bajki „Reksio i nośna kura” godz. 14.30; dalej jak wyżej
ROMA - „Być albo nie być” - USA od lat 15 godz. 10, 12.15, 14.30, 17, 19.30
13.10. Bajki - „Ballada o karpymnej królewnie” godz. 10, 11; „Być albo nie być” USA od lat 15 godz. 12.15, 14.30, 17, 19.30
STOKI - Na życzenie widzów - „Paniątka z okienka” pol. b.o. godz. 15.30; „Zagadka nieśmiertelności” ang. od lat 18 godz. 18.30
13.10. Bajki „Chłopcy z ul. Brzozowej” (1 bajka z Bolkiem i Lolkim) godz. 14.30 dalej jak wyżej
SWIT - „Klasztor Shaolin” Hongkong-Chiny od lat 15 godz. 15, 17, 19
13.10. Bajki „Kwiaty małej Idy” godz. 14; dalej jak wyżej
TATRY - „Jak rozpetalam II wojnę światową” cz. I - „Ucieczka” pol. b.o. godz. 15; „Kaskader z przypadku” USA od lat 18 godz. 17, 19.30
13.10. Bajki „Reksio i janknik” godz. 14; dalej jak wyżej
ENERGETYK - „Błąd szeryfa” NRD b.o. godz. 16; „Szpital Britannia” ang. od lat 18 godz. 18
13.10. Bajki - „Zaginął piesek” (1 bajka z Bolkiem i Lolkim) - godz. 15; dalej jak wyżej
HALKA - „Komandos z Nawarony” ang. od lat 15 godz. 16, 18
13.10. Bajki „Lajkonik” godz. 15; dalej jak wyżej
REKORD Bajki „Barbórka” - godz. 15.15; „Klasztor Shaolin” Hongkong-Chiny godz. 16.15, 18.15 13.10. j.w.
SOJUSZ - nieczynny

DZIŚ I JUTRO W RADIU

SOBOTA, 12 PAŹDZIERNIKA
PROGRAM I
11.00 Reportaż z II etapu XI Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina na 11.57 Transmisja uroczystej, odpraw w kościele Grobom Nieznanego Żołnierza na placu Zwycięstwa w Warszawie. 12.35 Wład. 13.00 Komu 23.45 Rolnicze wiadomości. 13.00 Komunikaty. 13.10 Radio Kierowców. 13.30 Konkurs reklamowy. 14.05 Magazyn muzyczny. 15.55 Radio Kierowców 16.05 Muzyka i aktualności. 17.35 Alkoholem, alkohol. 17.50 Koncerty w cz. 17.55 Przerwy zawsze ubezpieczone. 18.00 „Matyskowie” - 1988 odc. 18.30 Koncert dnia 19.00 Magazyn informacyjny 19.35 Chwilka „Superek” - aud. 20.00 Dziennik. 20.15 Przewidywania i sporty. 20.35 Komunikaty Totalizatora Sportowego. 21.00 Komunikaty 21.05 Z kołobrzeskich festiwalu. 21.15 Reportaż z II etapu XI Konkursu Pianistycznego im. F. Chopina. 22.05 Tygodnik kulturalny 22.25 Na rockową nutę - audycja 23.25 Zaproszenie do tańca.

PROGRAM II
11.10 Przeboje z Kolobrzegu. 11.30 Tydzień w stereo. 12.00 Szatafata orkiestr radiowych. 12.35 Jazz polski lat 70. 13.00 Wład. 13.05 Serwis informacyjny (L). 13.10 Z cyklu „Okoliczności” - fel. (L). 13.30 Z malowanej skrzyni. 13.35 Album opiewany. 14.00 Co jest granat - pytanie 15.00 Co jest granat - odpowiedź. 15.30 Studio Konkursu Chopinowskiego. 15.50 Arthur Halley. 17.05 Przedwiośnie fr. 21. 17.00 Wład. 17.05 Przedwiośnie (L). 18.00 Na autę - polski jazz na motywach ludowych. 19.20 Iwan Turgieniew „Poezja proza. 19.30 Wyczerp z Filharmonii 20.40 Recital Ewż. Bem. 21.00 Wład. 21.05 Wład. 21.10 Wład. 21.15 Wład. 21.20 Wład. 21.25 Wład. 21.30 Wład. 21.35 Wład. 21.40 Wład. 21.45 Wład. 21.50 Wład. 21.55 Wład. 22.00 Wład. 22.05 Wład. 22.10 Wład. 22.15 Wład. 22.20 Wład. 22.25 Wład. 22.30 Wład. 22.35 Wład. 22.40 Wład. 22.45 Wład. 22.50 Wład. 22.55 Wład. 23.00 Wład. 23.05 Wład. 23.10 Wład. 23.15 Wład. 23.20 Wład. 23.25 Wład. 23.30 Wład. 23.35 Wład. 23.40 Wład. 23.45 Wład. 23.50 Wład. 23.55 Wład. 24.00 Wład. 24.05 Wład. 24.10 Wład. 24.15 Wład. 24.20 Wład. 24.25 Wład. 24.30 Wład. 24.35 Wład. 24.40 Wład. 24.45 Wład. 24.50 Wład. 24.55 Wład. 25.00 Wład. 25.05 Wład. 25.10 Wład. 25.15 Wład. 25.20 Wład. 25.25 Wład. 25.30 Wład. 25.35 Wład. 25.40 Wład. 25.45 Wład. 25.50 Wład. 25.55 Wład. 26.00 Wład. 26.05 Wład. 26.10 Wład. 26.15 Wład. 26.20 Wład. 26.25 Wład. 26.30 Wład. 26.35 Wład. 26.40 Wład. 26.45 Wład. 26.50 Wład. 26.55 Wład. 27.00 Wład. 27.05 Wład. 27.10 Wład. 27.15 Wład. 27.20 Wład. 27.25 Wład. 27.30 Wład. 27.35 Wład. 27.40 Wład. 27.45 Wład. 27.50 Wład. 27.55 Wład. 28.00 Wład. 28.05 Wład. 28.10 Wład. 28.15 Wład. 28.20 Wład. 28.25 Wład. 28.30 Wład. 28.35 Wład. 28.40 Wład. 28.45 Wład. 28.50 Wład. 28.55 Wład. 29.00 Wład. 29.05 Wład. 29.10 Wład. 29.15 Wład. 29.20 Wład. 29.25 Wład. 29.30 Wład. 29.35 Wład. 29.40 Wład. 29.45 Wład. 29.50 Wład. 29.55 Wład. 30.00 Wład. 30.05 Wład. 30.10 Wład. 30.15 Wład. 30.20 Wład. 30.25 Wład. 30.30 Wład. 30.35 Wład. 30.40 Wład. 30.45 Wład. 30.50 Wład. 30.55 Wład. 31.00 Wład. 31.05 Wład. 31.10 Wład. 31.15 Wład. 31.20 Wład. 31.25 Wład. 31.30 Wład. 31.35 Wład. 31.40 Wład. 31.45 Wład. 31.50 Wład. 31.55 Wład. 32.00 Wład. 32.05 Wład. 32.10 Wład. 32.15 Wład. 32.20 Wład. 32.25 Wład. 32.30 Wład. 32.35 Wład. 32.40 Wład. 32.45 Wład. 32.50 Wład. 32.55 Wład. 33.00 Wład. 33.05 Wład. 33.10 Wład. 33.15 Wład. 33.20 Wład. 33.25 Wład. 33.30 Wład. 33.35 Wład. 33.40 Wład. 33.45 Wład. 33.50 Wład. 33.55 Wład. 34.00 Wład. 34.05 Wład. 34.10 Wład. 34.15 Wład. 34.20 Wład. 34.25 Wład. 34.30 Wład. 34.35 Wład. 34.40 Wład. 34.45 Wład. 34.50 Wład. 34.55 Wład. 35.00 Wład. 35.05 Wład. 35.10 Wład. 35.15 Wład. 35.20 Wład. 35.25 Wład. 35.30 Wład. 35.35 Wład. 35.40 Wład. 35.45 Wład. 35.50 Wład. 35.55 Wład. 36.00 Wład. 36.05 Wład. 36.10 Wład. 36.15 Wład. 36.20 Wład. 36.25 Wład. 36.30 Wład. 36.35 Wład. 36.40 Wład. 36.45 Wład. 36.50 Wład. 36.55 Wład. 37.00 Wład. 37.05 Wład. 37.10 Wład. 37.15 Wład. 37.20 Wład. 37.25 Wład. 37.30 Wład. 37.35 Wład. 37.40 Wład. 37.45 Wład. 37.50 Wład. 37.55 Wład. 38.00 Wład. 38.05 Wład. 38.10 Wład. 38.15 Wład. 38.20 Wład. 38.25 Wład. 38.30 Wład. 38.35 Wład. 38.40 Wład. 38.45 Wład. 38.50 Wład. 38.55 Wład. 39.00 Wład. 39.05 Wład. 39.10 Wład. 39.15 Wład. 39.20 Wład. 39.25 Wład. 39.30 Wład. 39.35 Wład. 39.40 Wład. 39.45 Wład. 39.50 Wład. 39.55 Wład. 40.00 Wład. 40.05 Wład. 40.10 Wład. 40.15 Wład. 40.20 Wład. 40.25 Wład. 40.30 Wład. 40.35 Wład. 40.40 Wład. 40.45 Wład. 40.50 Wład. 40.55 Wład. 41.00 Wład. 41.05 Wład. 41.10 Wład. 41.15 Wład. 41.20 Wład. 41.25 Wład. 41.30 Wład. 41.35 Wład. 41.40 Wład. 41.45 Wład. 41.50 Wład. 41.55 Wład. 42.00 Wład. 42.05 Wład. 42.10 Wład. 42.15 Wład. 42.20 Wład. 42.25 Wład. 42.30 Wład. 42.35 Wład. 42.40 Wład. 42.45 Wład. 42.50 Wład. 42.55 Wład. 43.00 Wład. 43.05 Wład. 43.10 Wład. 43.15 Wład. 43.20 Wład. 43.25 Wład. 43.30 Wład. 43.35 Wład. 43.40 Wład. 43.45 Wład. 43.50 Wład. 43.55 Wład. 44.00 Wład. 44.05 Wład. 44.10 Wład. 44.15 Wład. 44.20 Wład. 44.25 Wład. 44.30 Wład. 44.35 Wład. 44.40 Wład. 44.45 Wład. 44.50 Wład. 44.55 Wład. 45.00 Wład. 45.05 Wład. 45.10 Wład. 45.15 Wład. 45.20 Wład. 45.25 Wład. 45.30 Wład. 45.35 Wład. 45.40 Wład. 45.45 Wład. 45.50 Wład. 45.55 Wład. 46.00 Wład. 46.05 Wład. 46.10 Wład. 46.15 Wład. 46.20 Wład. 46.25 Wład. 46.30 Wład. 46.35 Wład. 46.40 Wład. 46.45 Wład. 46.50 Wład. 46.55 Wład. 47.00 Wład. 47.05 Wład. 47.10 Wład. 47.15 Wład. 47.20 Wład. 47.25 Wład. 47.30 Wład. 47.35 Wład. 47.40 Wład. 47.45 Wład. 47.50 Wład. 47.55 Wład. 48.00 Wład. 48.05 Wład. 48.10 Wład. 48.15 Wład. 48.20 Wład. 48.25 Wład. 48.30 Wład. 48.35 Wład. 48.40 Wład. 48.45 Wład. 48.50 Wład. 48.55 Wład. 49.00 Wład. 49.05 Wład. 49.10 Wład. 49.15 Wład. 49.20 Wład. 49.25 Wład. 49.30 Wład. 49.35 Wład. 49.40 Wład. 49.45 Wład. 49.50 Wład. 49.55 Wład. 50.00 Wład. 50.05 Wład. 50.10 Wład. 50.15 Wład. 50.20 Wład. 50.25 Wład. 50.30 Wład. 50.35 Wład. 50.40 Wład. 50.45 Wład. 50.50 Wład. 50.55 Wład. 51.00 Wład. 51.05 Wład. 51.10 Wład. 51.15 Wład. 51.20 Wład. 51.25 Wład. 51.30 Wład. 51.35 Wład. 51.40 Wład. 51.45 Wład. 51.50 Wład. 51.55 Wład. 52.00 Wład. 52.05 Wład. 52.10 Wład. 52.15 Wład. 52.20 Wład. 52.25 Wład. 52.30 Wład. 52.35 Wład. 52.40 Wład. 52.45 Wład. 52.50 Wład. 52.55 Wład. 53.00 Wład. 53.05 Wład. 53.10 Wład. 53.15 Wład. 53.20 Wład. 53.25 Wład. 53.30 Wład. 53.35 Wład. 53.40 Wład. 53.45 Wład. 53.50 Wład. 53.55 Wład. 54.00 Wład. 54.05 Wład. 54.10 Wład. 54.15 Wład. 54.20 Wład. 54.25 Wład. 54.30 Wład. 54.35 Wład. 54.40 Wład. 54.45 Wład. 54.50 Wład. 54.55 Wład. 55.00 Wład. 55.05 Wład. 55.10 Wład. 55.15 Wład. 55.20 Wład. 55.25 Wład. 55.30 Wład. 55.35 Wład. 55.40 Wład. 55.45 Wład. 55.50 Wład. 55.55 Wład. 56.00 Wład. 56.05 Wład. 56.10 Wład. 56.15 Wład. 56.20 Wład. 56.25 Wład. 56.30 Wład. 56.35 Wład. 56.40 Wład. 56.45 Wład. 56.50 Wład. 56.55 Wład. 57.00 Wład. 57.05 Wład. 57.10 Wład. 57.15 Wład. 57.20 Wład. 57.25 Wład. 57.30 Wład. 57.35 Wład. 57.40 Wład. 57.45 Wład. 57.50 Wład. 57.55 Wład. 58.00 Wład. 58.05 Wład. 58.10 Wład. 58.15 Wład. 58.20 Wład. 58.25 Wład. 58.30 Wład. 58.35 Wład. 58.40 Wład. 58.45 Wład. 58.50 Wład. 58.55 Wład. 59.00 Wład. 59.05 Wład. 59.10 Wład. 59.15 Wład. 59.20 Wład. 59.25 Wład. 59.30 Wład. 59.35 Wład. 59.40 Wład. 59.45 Wład. 59.50 Wład. 59.55 Wład. 60.00 Wład. 60.05 Wład. 60.10 Wład. 60.15 Wład. 60.20 Wład. 60.25 Wład. 60.30 Wład. 60.35 Wład. 60.40 Wład. 60.45 Wład. 60.50 Wład. 60.55 Wład. 61.00 Wład. 61.05 Wład. 61.10 Wład. 61.15 Wład. 61.20 Wład. 61.25 Wład. 61.30 Wład. 61.35 Wład. 61.40 Wład. 61.45 Wład. 61.50 Wład. 61.55 Wład. 62.00 Wład. 62.05 Wład. 62.10 Wład. 62.15 Wład. 62.20 Wład. 62.25 Wład. 62.30 Wład. 62.35 Wład. 62.40 Wład. 62.45 Wład. 62.50 Wład. 62.55 Wład. 63.00 Wład. 63.05 Wład. 63.10 Wład. 63.15 Wład. 63.20 Wład. 63.25 Wład. 63.30 Wład. 63.35 Wład. 63.40 Wład. 63.45 Wład. 63.50 Wład. 63.55 Wład. 64.00 Wład. 64.05 Wład. 64.10 Wład. 64.15 Wład. 64.20 Wład. 64.25 Wład. 64.30 Wład. 64.35 Wład. 64.40 Wład. 64.45 Wład. 64.50 Wład. 64.55 Wład. 65.00 Wład. 65.05 Wład. 65.10 Wład. 65.15 Wład. 65.20 Wład. 65.25 Wład. 65.30 Wład. 65.35 Wład. 65.40 Wład. 65.45 Wład. 65.50 Wład. 65.55 Wład. 66.00 Wład. 66.05 Wład. 66.10 Wład. 66.15 Wład. 66.20 Wład. 66.25 Wład. 66.30 Wład. 66.35 Wład. 66.40 Wład. 66.45 Wład. 66.50 Wład. 66.55 Wład. 67.00 Wład. 67.05 Wład. 67.10 Wład. 67.15 Wład. 67.20 Wład. 67.25 Wład. 67.30 Wład. 67.35 Wład. 67.40 Wład. 67.45 Wład. 67.50 Wład. 67.55 Wład. 68.00 Wład. 68.05 Wład. 68.10 Wład. 68.15 Wład. 68.20 Wład. 68.25 Wład. 68.30 Wład. 68.35 Wład. 68.40 Wład. 68.45 Wład. 68.50 Wład. 68.55 Wład. 69.00 Wład. 69.05 Wład. 69.10 Wład. 69.15 Wład. 69.20 Wład. 69.25 Wład. 69.30 Wład. 69.35 Wład. 69.40 Wład. 69.45 Wład. 69.50 Wład. 69.55 Wład. 70.00 Wład. 70.05 Wład. 70.10 Wład. 70.15 Wład. 70.20 Wład. 70.25 Wład. 70.30 Wład. 70.35 Wład. 70.40 Wład. 70.45 Wład. 70.50 Wład. 70.55 Wład. 71.00 Wład. 71.05 Wład. 71.10 Wład. 71.15 Wład. 71.20 Wład. 71.25 Wład. 71.30 Wład. 71.35 Wład. 71.40 Wład. 71.45 Wład. 71.50 Wład. 71.55 Wład. 72.00 Wład. 72.05 Wład. 72.10 Wład. 72.15 Wład. 72.20 Wład. 72.25 Wład. 72.30 Wład. 72.35 Wład. 72.40 Wład. 72.45 Wład. 72.50 Wład. 72.55 Wład. 73.00 Wład. 73.05 Wład. 73.10 Wład. 73.15 Wład. 73.20 Wład. 73.25 Wład. 73.30 Wład. 73.35 Wład. 73.40 Wład. 73.45 Wład. 73.50 Wład. 73.55 Wład. 74.00 Wład. 74.05 Wład. 74.10 Wład. 74.15 Wład. 74.20 Wład. 74.25 Wład. 74.30 Wład. 74.35 Wład. 74.40 Wład. 74.45 Wład. 74.50 Wład. 74.55 Wład. 75.00 Wład. 75.05 Wład. 75.10 Wład. 75.15 Wład. 75.20 Wład. 75.25 Wład. 75.30 Wład. 75.35 Wład. 75.40 Wład. 75.45 Wład. 75.50 Wład. 75.55 Wład. 76.00 Wład. 76.05 Wład. 76.10 Wład. 76.15 Wład. 76.20 Wład. 76.25 Wład. 76.30 Wład. 76.35 Wład. 76.40 Wład. 76.45 Wład. 76.50 Wład. 76.55 Wład. 77.00 Wład. 77.05 Wład. 77.10 Wład. 77.15 Wład. 77.20 Wład. 77.25 Wład. 77.30 Wład. 77.35 Wład. 77.40 Wład. 77.45 Wład. 77.50 Wład. 77.55 Wład. 78.00 Wład. 78.05 Wład. 78.10 Wład. 78.15 Wład. 78.20 Wład. 78.25 Wład. 78.30 Wład. 78.35 Wład. 78.40 Wład. 78.45 Wład. 78.50 Wład. 78.55 Wład. 79.00 Wład. 79.05 Wład. 79.10 Wład. 79.15 Wład. 79.20 Wład. 79.25 Wład. 79.30 Wład. 79.35 Wład. 79.40 Wład. 79.45 Wład. 79.50 Wład. 79.55 Wład. 80.00 Wład. 80.05 Wład. 80.10 Wład. 80.15 Wład. 80.20 Wład. 80.25 Wład. 80.30 Wład. 80.35 Wład. 80.40 Wład. 80.45 Wład. 80.50 Wład. 80.55 Wład. 81.00 Wład. 81.05 Wład. 81.10 Wład. 81.15 Wład. 81.20 Wład. 81.25 Wład. 81.30 Wład. 81.35 Wład. 81.40 Wład. 81.45 Wład. 81.50 Wład. 81.55 Wład. 82.00 Wład. 82.05 Wład. 82.10 Wład. 82.15 Wład. 82.20 Wład. 82.25 Wład. 82.30 Wład. 82.35 Wład. 82.40 Wład. 82.45 Wład. 82.50 Wład. 82.55 Wład. 83.00 Wład. 83.05 Wład. 83.10 Wład. 83.15 Wład. 83.20 Wład. 83.25 Wład. 83.30 Wład. 83.35 Wład. 83.40 Wład. 83.45 Wład. 83.50 Wład. 83.55 Wład. 84.00 Wład. 84.05 Wład. 84.10 Wład. 84.15 Wład. 84.20 Wład. 84.25 Wład. 84.30 Wład. 84.35 Wład. 84.40 Wład. 84.45 Wład. 84.50 Wład. 84.55 Wład. 85.00 Wład. 85.05 Wład. 85.10 Wład. 85.15 Wład. 85.20 Wład. 85.25 Wład. 85.30 Wład. 85.35 Wład. 85.40 Wład. 85.45 Wład. 85.50 Wład. 85.55 Wład. 86.00 Wład. 86.05 Wład. 86.10 Wład. 86.15 Wład. 86.20 Wład. 86.25 Wład. 86.30 Wład. 86.35 Wład. 86.40 Wład. 86.45 Wład. 86.50 Wład. 86.55 Wład. 87.00 Wład. 87.05 Wład. 87.10 Wład. 87.15 Wład. 87.20 Wład. 87.25 Wład. 87.30 Wład. 87.35 Wład. 87.40 Wład. 87.45 Wład. 87.50 Wład. 87.55 Wład. 88.00 Wład. 88.05 Wład. 88.10 Wład. 88.15 Wład. 88.20 Wład. 88.25 Wład. 88.30 Wład. 88.35 Wład. 88.40 Wład. 88.45 Wład. 88.50 Wład. 88.55 Wład. 89.00 Wład. 89.05 Wład. 89.10 Wład. 89.15 Wład. 89.20 Wład. 89.25 Wład. 89.30 Wład. 89.35 Wład. 89.40 Wład. 89.45 Wład. 89.50 Wład. 89.55 Wład. 90.00 Wład. 90.05 Wład. 90.10 Wład. 90.15 Wład. 90.20 Wład. 90.25 Wład. 90.30 Wład. 90.35 Wład. 90.40 Wład. 90.45 Wład. 90.50 Wład. 90.55 Wład. 91.00 Wład. 91.05 Wład. 91.10 Wład. 91.15 Wład. 91.20 Wład. 91.25 Wład. 91.30 Wład. 91.35 Wład. 91.40 Wład. 91.45 Wład. 91.50 Wład. 91.55 Wład. 92.00 Wład. 92.05 Wład. 92.10 Wład. 92.15 Wład. 92.20 Wład. 92.25 Wład. 92.30 Wład. 92.35 Wład. 92.40 Wład. 92.45 Wład. 92.50 Wład. 92.55 Wład. 93.00 Wład. 93.05 Wład. 93.10 Wład. 93.15 Wład. 93.20 Wład. 93.25 Wład. 93.30 Wład. 93.35 Wład. 93.40 Wład. 93.45 Wład. 93.50 Wład. 93.55 Wład. 94.00 Wład. 94.05 Wład. 94.10 Wład. 94.15 Wład. 94.20 Wład. 94.25 Wład. 94.30 Wład. 94.35 Wład. 94.40 Wład. 94.45 Wład. 94.50 Wład. 94.55 Wład. 95.00 Wład. 95.05 Wład. 95.10 Wład. 95.15 Wład. 95.20 Wład. 95.25 Wład. 95.30 Wład. 95.35 Wład. 95.40 Wład. 95.45 Wład. 95.50 Wład. 95.55 Wład. 96.00 Wład. 96.05 Wład. 96.10 Wład. 96.15 Wład. 96.20 Wład. 96.25 Wład. 96.30 Wład. 96.35 Wład. 96.40 Wład. 96.45 Wład. 96.50 Wład. 96.55 Wład. 97.00 Wład. 97.05 Wład. 97.10 Wład. 97.15 Wład. 97.20 Wład. 97.25 W

LEKARZE APTEKARZE znaleźli się na czele listy oszustów w RFN. Zarzuca się im fałszowanie rachunków za pomocą medycy, czym narażają ubezpieczalnie na wielomilionowe straty. W samym tylko Bochum nieuczciwi lekarze i farmaceuci wyłudziła taką metodą z kasy ubezpieczalni 5 mln marek. W serii procesów sądowych w Bochum skazano już kilku oszustów w biułych kitlach. Wymierzono im kary do 4 lat więzienia oraz wysokie grzywny.

ROZPASANIE AJENTÓW prowadzących bary i kioski w miejscowościach wypoczynkowych nie ma granic. W bistro na wolnym powietrzu w Jastarni żądano w tym roku za szklankę herbaty 26 zł, a za kromkę chleba — siedem!

Wcale nam nie szkoda tego lata. Co więcej, obawiamy się następnego, gdy znówu będą z nas zdierać skórę. Kto wie, czy nie jeszcze skuteczniej.

Sobota

12 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I

- 7.55 TTR
- 9.00 Dla młodych widzów: „Sobótka”
- 10.30 DT — wiadomości
- 10.40 „Co się dzieje?” — program publ.
- 11.00 „W świecie cisy” — program dla niesłyszących
- 11.30 Telewizyjna lista przebojów — propozycja
- 11.57 Uroczysta odprawa wart przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie
- 12.30 Wiad.
- 13.00 Komunikaty
- 13.35 „Co się dzieje?” (2) — program publ.
- 13.50 „Pieśń o Wojsku Polskim” — program z okazji 42 rocznicy Ludowego Wojska Polskiego
- 14.40 Z polskiej fonoteki
- 15.00 DT — wiadomości
- 15.10 Antologia dramatu powszechnego — Molier „Don Juan”
- 16.45 „Moje, twoje, moje” — program rozrywkowy
- 17.10 Studio wyborcze
- 17.20 Losowanie Dużego Lotka
- 17.30 Studio sport — I liga piłki nożnej
- 18.20 Studio wyborcze
- 18.40 „Z kamery wśród zwierząt” — „Jelenie” (2)
- 19.00 Dobranoc — „Bolek i Lolek”
- 19.10 Studio konkursowe — XI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
- 19.30 Dziennik
- 20.00 „Człowiek z Rio” — franc. film fab.
- 21.50 Studio wyborcze
- 22.20 Wiad. sportowe
- 22.30 DT — wiadomości
- 22.45 Kino nocne — „Okup” — film prod. ang.

- 14.00 Kalejdoskop filmowy „Kino-Okno”
- 14.45 „Sprawy człowiecze” — Jarosław Iwaszkiewicz — „Półki się rodzi świat i znikła”
- 15.25 Beata Tyszkiewicz — jej filmy (2)
- 16.05 Nowości dokumentu „Pamięć” — film Kazimierza Karbasza
- 17.35 Wielkie filmy małego ekranu „Sześć żon Henryka VIII” (4) — „Anna de Cleves” — ang. serial hist.
- 19.05 „Sprawy człowiecze” — Jarosław Iwaszkiewicz — „Kropka Polski”
- 19.30 Dziennik
- 20.00 MS w zapasach w stylu wolnym
- 20.30 Kalejdoskop z piosenką „Wawelowi, narodowi, Polsce” — wystawa zbiorów wawelskich
- 21.10 MS w zapasach w stylu wolnym
- 21.30 Łańcut '85
- 22.00 Film dok.
- 22.50 „Jan Sebastian Bach” (3) — serial biogr. prod. NRD-węg.
- 0.10 Wieczorne wiadomości

Środa

16 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I

- 8.10 Historia, kl. 8
- 9.00 Krajobrazy Polski, kl. 4
- 9.30 „Domator”
- 9.35 „Domowe przedszkole”
- 10.00 DT — wiadomości
- 10.10 Film dla 2 zmiany — „Zaproszenie”
- 11.45 „Zielono nam!”
- 12.00 Nauka o człowieku, kl. 8
- 12.50 Język polski, kl. 3 lic.
- 13.35 TTR
- 14.50 Krajobrazy Polski, kl. 4
- 15.55 NURT
- 16.25 DT — wiadomości
- 16.30 „Krag” — magazyn harcerzy
- 16.55 Dla dzieci: „Tak — Tak”
- 17.20 DT — wiadomości
- 17.30 Losowanie Express Lotka Małego Lotka
- 17.40 „Archiwum XX wieku”
- 18.00 Studio sport — I liga piłki nożnej
- 19.00 Dobranoc — „Porwanie Baltazara Gąbki”
- 19.10 „Studio konkursowe” XI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
- 19.30 Dziennik
- 20.00 Publicystyka
- 20.15 „Zaproszenie” — francuski film obyczajowy
- 20.45 Andrzej Wasilewski — „Wschód — Zachód i Polska”
- 21.50 DT — komentarze
- 22.15 Spotkanie w Gorzowie Wielkopolskim
- 22.35 Prog. publ.
- 23.05 DT — wiadomości

Poniedziałek

14 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I

- 16.25 DT — wiadomości
- 16.30 Dla młodych widzów: „Stowarzyszenie mylących”
- 16.55 Dla dzieci kino „Zwierzęta” — „Ogrody zoologiczne świata” — „Borranquile”
- 17.20 DT — wiadomości
- 17.30 „Stawka większa niż życie” (7) — „Podwójny neoson” — serial prod. pol.
- 18.25 Echa stadionów
- 19.00 Dobranoc — „Alieja w krainie czarów” (1)
- 19.10 Studio konkursowe — XI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
- 19.30 Dziennik
- 20.00 Publicystyka
- 20.15 Teatr Telewizyjny — David Mercer „Mordujemy Vivaldiego”
- 20.45 Andrzej Wasilewski — „Wschód — Zachód i Polska”
- 21.45 DT — komentarze
- 22.10 Seans filmowy Pegaza
- 22.40 Olsztynskie noce bluesowe — „Blues i elektronika” — Józef Skrzek
- 23.10 DT — wiadomości

PROGRAM II

- 17.00 Savoir-vivre na cztery osoby i stół
- 17.30 „Moja muzyka” — Ewa Wycichowska (L)
- 18.00 „Kosmiczny test” — teleturniej (L)
- 18.20 Przeboje „Dwójki”
- 18.30 Wiadomości (L)
- 19.00 Piękni i wspaniali
- 19.30 Dziennik
- 20.00 Szkice historyczne
- 20.15 Spotkanie z Nigerią
- 21.00 Magazyn motoryzacyjny
- 21.30 Spotkanie z rodziną Pietrzaków
- 21.55 Opowieści o miłości „Anni-ka” (1) serial filmowy prod. ang.
- 22.50 Wieczorne wiadomości

Wtorek

15 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I

- 9.25 „Domowe przedszkole”
- 10.00 DT — wiadomości
- 10.10 Film dla 2 zmiany „Oshin” (6)
- 11.00 „Bądź piękna”
- 11.20 „Zwierzęta świata” — „Kod indyjski” — francuski film dokumentalny
- 11.45 „Jak się robi myś” — film produkcji RFN
- 12.50 DT — wiadomości
- 13.00 Dla młodych widzów: „Akademia muzyczna”
- 13.35 „Cojak” — teleturniej dla dzieci
- 17.20 DT — wiadomości
- 17.30 „Powrót do Edenu” (6 — ostatni) australijskiego serialu (powt.)
- 18.15 Telewizyjny informator wydawniczy
- 18.40 „Diagnoza”
- 19.00 Dobranoc „Kaczanek i Kurzydka”
- 19.10 „Studio konkursowe” — XI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
- 19.30 Dziennik
- 20.00 Program publicystyczny
- 20.30 „Oshin” (6) — japoński serial filmowy
- 20.45 Andrzej Wasilewski — „Wschód — Zachód i Polska”
- 21.30 DT — komentarze
- 21.55 „Zielony eksport” widowisko publicystyczne
- 22.40 „Muzyczne penetracje” — „Zmowa w Wenecji” — (3)
- 22.55 DT — wiadomości

PROGRAM II

- 17.00 „...te nieznośne dzieciaki w życiu i w filmie”
- 17.30 „Pobocza sportu” — „Czas rozliczeń”
- 18.00 „Rawa blues — 85” — re-ż.
- 18.20 Przeboje „Dwójki”
- 18.30 Wiadomości (L)

Czwartek

17 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I

- 8.10 Fizyka, kl. 7
- 9.00 Praca — technika, kl. 1
- 9.30 „Domator”
- 9.35 „Domowe przedszkole”
- 10.00 DT — wiadomości
- 10.10 Film dla 2 zmiany — „Natura czyni cuda” czeskosłowacki film obyczajowy
- 11.10 Historia, kl. 4 lic.
- 12.50 Język polski, kl. 5
- 13.30 TTR
- 14.50 Praca — technika, kl. 1
- 16.00 DT — wiadomości
- 16.05 „Tydzień na dziecko”
- 16.30 „O mnie, o tobie, o nas” — magazyn szkolny oraz serial prod. franc. „Był sobie człowiek”
- 17.20 DT — wiadomości
- 17.30 „Mówmy otwarcie”
- 17.55 „Witryna”
- 18.05 „Magazyn lotniczy”
- 18.30 „Sonda” — „Pięta generacja”
- 19.00 Dobranoc — „Wiercik i kapiela mineralne”
- 19.10 „Studio konkursowe” XI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina
- 19.30 Dziennik telewizyjny
- 20.00 Publicystyka
- 20.15 Teatr Sensacji — Dorothy Leigh Sayers — „Nie mam ci nic do powiedzenia”
- 20.45 Andrzej Wasilewski — „Wschód — Zachód i Polska”
- 21.15 DT — komentarze
- 21.40 „Interstudio”
- 22.40 For sale — Złota Tarka 85
- 23.10 DT — wiadomości

PROGRAM II

- 17.00 „Życie od kuchni”
- 17.30 „Zbliżenia” — czyli te i owa o filmie (L)
- 18.00 „Zatrzymane w kadrze” — „Strażnicze echo”
- 18.20 Przeboje „Dwójki”
- 18.30 Wiadomości (L)
- 19.00 „Tylko dla panów”
- 19.30 Dziennik
- 20.00 „Gorąca linia” — Express reporterów
- 20.15 „Salon muzyczny” — festiwal im. Jana Kiepury
- 21.15 „Osadźmy sami”
- 21.40 Oblicza polskiego kina — „Zaraza”
- 23.20 Wieczorne wiadomości

PROGRAM II

- 13.30 NURT
- 15.00 Powitanie
- 15.10 „5-10-15” zespół „Dom”
- 16.20 Ze sztuki na ty
- 17.20 Wideoteka
- 17.45 „W poszukiwaniu zaginionych śladów” — film dok. prod. RFN
- 18.30 Wiadomości (L)
- 19.00 Narodziny dywizji — film dok.
- 19.30 Dziennik (dla niesłyszących)
- 20.00 Filharmonia „Dwójki”
- 20.40 MS w gimnastyce artystycznej
- 21.00 Beata Tyszkiewicz 6 sobie (1)
- 21.40 Tydzień w polityce
- 21.50 Literatura i ekran „Burmistrz Casterbridge” (4) — film prod. ang.
- 22.45 Spiewa Irena Santor
- 23.00 Wieczorne wiadomości

Niedziela

18 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I

- 7.00 DT — wiadomości
- 7.10 Z różnych stron Polski — prog. folkloryst.
- 7.30 Po gospodarstwu
- 8.00 DT — wiadomości
- 8.10 Rytm polskie
- 8.30 Koncert muzyki polskiej
- 8.55 DT — wiadomości
- 9.00 „Teleranek”
- 10.00 „Puszcza” — film przyrodniczy
- 10.30 DT — wiadomości
- 10.40 „Na ziemi i w głębinach” — hiszpański film dok.
- 11.15 Studio wyborcze
- 11.35 „Nasze dziedzictwo” — film dok.
- 12.00 DT — wiadomości
- 12.10 „Lato leśnych ludzi” (4) — film prod. pol.
- 13.15 „Klub sześciu kontynentów” — „Opowieści z 6935 nocy”
- 14.00 „Muzyka polska” — widowisko muzyczno-baletowe
- 15.00 DT — wiadomości
- 15.10 Teatr dla dzieci — „Kopciuszek”
- 16.05 Studio wyborcze
- 17.20 DT — wiadomości
- 17.10 Studio wyborcze
- 18.20 Antena
- 19.00 Wieczorynka — „Mali mieszkańcy wielkich gór”
- 19.30 Dziennik
- 20.00 Studio wyborcze
- 20.30 MS w gimnastyce artystycznej
- 21.00 Pegaz
- 22.00 DT — wiadomości
- 22.05 „Powrót do Edenu” (6 — ostatni)
- 23.00 Sopot '85
- 23.40 DT — wiadomości
- 11.00 Pervskop
- 11.30 Koncert życzeń (L)
- 11.55 Powitanie
- 12.00 Kwadrans z hejnałem
- 12.15 DT — wiadomości
- 12.20 „Sprawy człowiecze” — Jarosław Iwaszkiewicz — „jak mijają zielone trawy”
- 13.15 Kine familijne „Rycerze i rabusie” (4) — polski serial filmowy

Figur na figur

Licytacja, wist, rozrywka — tak, to są bez wątpienia najważniejsze elementy tej gry, jednak aby zająć w brydżu pozycję godną naszych ambicji (a prawie każdy uważa się za asa), trzeba jeszcze oześć więcej. Mamy nadzieję, że po przesłuchaniu przykładu z czempiona z książki Andrzeja Macioszaka i Janusza Mikke „Bez impasu” Szanowny Czytelnik domyśli się o co nam chodzi tym razem.

♠ K
 ♠ K854
 ♠ A9880
 ♠ D94
 ♠ AW98432
 ♠ W72
 ♠ 2
 ♠ K5
 ♠ 10
 ♠ A986
 ♠ 43
 ♠ KW1076
 ♠ AW

Królowa

Licytacja była krótka: S — 1 karo, W — 3 pik, N — 3 karo. W atakuje dwójką karo. Rozgrywający lewy do oddania i wychodzi mu z rachunku, że może być więcej niż należy. Ale oto autorzy doradzają by zachował on zimną krew i posłużył się biefem. Zobaczymy co się stanie gdy S dwa razy zagra karo, a następnie wyjdzie z ręki. — damą pik. Oczywiście, jest to pułapka zastawiona na gracza W, ale a nuż się uda wprowadzić go w błąd. Niech sobie myśli, że nie tylko na stole, ale i w ręce strona N — S dysponuje tylko singletonem w tym kolorze. W takim wypadku — jeśli W „kupi” fortel rozgrywającego — następane zagranie musi być dla S bardzo korzystne. Jeśli W zagra teraz w kiera — S zdąży potem wyrzucić na króla ze stołu waleta trefli, jeśli natomiast występuje w trefli — w tym kolorze nie będzie już nic do oddania. Tak czy owak S zabierze jedenaście daw. Rzekł tylko w tym, aby W dłużej nabradł i nie powtórzył pika po wzięciu asem w trzeciej lewie.

Powiedzmy otwarcie: wytrwały gracz, mający solidnego partnera (mowa o linii W-E), nie da się wyprowadzić w pole, jednak czy zawsze gramy z arcymistrzami? A zatem próbujcie, może bief rzeczywiście okaże się skuteczny.

Królowa

I jeszcze krótkie zestawienie. W rozgrywa 4 kier. N atakuje królem trefli, S przebiega go asem, odwraca w ten sam kolor. N bierze dziesiątkę i wychodzi damą trefli.

♠ K83
 ♠ AKD10
 ♠ K96
 ♠ W94
 ♠ AW75
 ♠ 98652
 ♠ AD
 ♠ 79

Wejdźmy w polecie gracza W i sagrajmy to tak, żebyśmy nie musieli wstydyć się naszej rozgrywki.

Otóż tak: jeśli S ma waleta atutowego (a pewnie ma, skoro przebieg własnego króla trefli i odwrócił), to W może oddać nie tylko na trzeciego trefla (trzeba się domyślać, że S miał tylko dwa trefle), lecz — być może — również na damę pik. Jak zatem W ma się zabezpieczyć przed nieprzyjemną niespodzianką? Powinien on zlekceważyć damę trefli i wyrzucić na nią ze stołu blokę pik. Druga bloka wyrzucił potem na króla karo — już nie będzie musiał ryzykować oddania lewy na damę pik. Tak więc obrocy zabiorą jedynie trzy lewy na trefle — pozostałych dziesięć lew weźmie rozgrywający.

ZNAKI ZODIAKU

WAGA (23. 8. — 23. 9.). W tym tygodniu wszystko jest możliwe — musisz tylko chcieć. W sprawach uczuciowych bądź konsekwentny, ale nie uparty.

SKORPION (24. 10. — 22. 11.). Zastanawiałeś się w przedświatach, które ma szansę powodzenia. Tydzień obfitujący w wydarzenia. Pomyśl o bliskich Ci osobach, które ostatnie zbyt często śniedywały.

STRZELEC (23. 11. — 22. 12.). Nie bądź bezsilny wobec biegu wypadków. Przy odrobnie dobrej woli znajdziesz rozsądne wyjście. Zanim podejmiesz decyzję poradź się bardziej doświadczonych.

KOZIOROZEC (23. 12. — 20. 1.). Nie komplikuj sobie spraw.

ogół bardziej prostych. Pod koniec tygodnia ważna wiadomość, na którą od dawna oczekiwałeś. Szansa na dodatkowy zarobek.

WODNIK (21. 1. — 20. 2.). Nie trąć optymizmu — „jutro będzie lepiej”. Potencjalne możliwości — bardzo duże. Musisz je tylko umiejętnie wykorzystać.

RYBY (21. 2. — 20. 3.). Przystępuj się na niespodziankę, która sprawi Ci sporo zadowolenia i satysfakcji. Nie unikaj spotkania z osobą spod znaku Lwa. W tym tygodniu dojrzej sprawę, która od długiego czasu nie daje Ci spokoju.

BARAN (21. 3. — 20. 4.). Zanurz się w światło zastanów się dwa razy. A w ogóle spr-

EROTYZM

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	32	33	34	35

EROTYZM

POZIOMO: 1. Z rodziny kuno-watych. 5. Napój ze sfermentowanego mleka kobyłego lub wielbłądziego, 8. Cieplica, 9. Telewizyjny wąż, 10. Zniechęcający starzec, 11. Tylna część płata nośnego samolotu, 14. Nazywany „czarną perłą” a także „królem futbolu”. 17. Podobna do żyrafy, 19. Kraina geograficzna w Polsce, 20. Bola od wchodzenia na szczyty, 21. Taty lub Karkonosze, 22. Do podlewania nie tylko kwiatów, 23. Wypluwa z krateru, 25. Ruchome schodki okrętowe, 28. Córka Zeusa, 31. Niewielka, bystra rzeka góraska, 32. Autor powieści „Uczta Baltazara”, 33. W niej pastą do zębów, 34. Marionetka, 35. Najmniejsza ilość energii promieniowej jaka atom może jednorazowo emitować.

PIONOWO: 1. Dół, 2. Niedorozwinięty umysłowo, 3. Formacja piktarska, 4. Noego ze zwierzętami, 5. Represja wobec winnego, 6. Zabalsamowane zwłoki, 7. Artyleńska, 12. Materiał na kurtki, 13. Płazowa zasnoda od wiatru, 15. Szeroki szal futrzany, 16. Jeden z trzech głównych rodzajów literackich, 17. Przedstawiciel papieża, 18. Powieść Orzeszkowej, 23. Odmiana smoły, 24. Składowa część fabuły utworu literackiego, 26. Uprawiana jako warzywo ale także na pasze, 27. Stronniczo W. Witosa, 28. Dokumenty urzędowe, 29. Płynię przez Dreżno, 30. Pierwowzór licytacji.

Oprac. J. KALUŻKA

Do rozlosowania: nagrody książkowe.